

Heerlen

Memo

Kenmerk

Aan

De Heerlense gemeenteraad

Status

informereren

Afschrift aan

College van burgemeester en wethouders

Bijlage(n)

Definitieve rapportage
Vraag en aanbod zwem-
water Parkstad, dd 12
april 2016; Drijver en
Partners;

Datum

12 april 2016

Onderwerp

Definitieve rapportage onderzoek Vraag en aanbod zwemwater

Inleiding

In de gezamenlijk met de gemeente Landgraaf opgestelde raadsinformatiebrief dd 11 februari 2016 (BWV-16001865) hebben wij u geïnformeerd over het besluit tot het uitvoeren van een onderzoek naar de toekomstige regionale vraag naar en aanbod van zwemwater.

Definitieve rapportage

Dit onderzoek is uitgevoerd door Drijvers en Partners. Inmiddels hebben wij vandaag het definitieve onderzoeksrapport ontvangen. De gemeente Landgraaf bespreekt de resultaten in de raadsinformatiebijeenkomst van 18 april aanstaande en het college van Landgraaf heeft de onderzoeksresultaten ter voorbereiding hierop vandaag naar zijn raadsleden gestuurd.

Omdat wij er veel waarde aan hechten dat u de betreffende onderzoeksresultaten gelijktijdig met de raadsleden van de gemeenten Landgraaf ontvangt, sturen wij u hierbij eveneens de betreffende definitieve rapportage toe.

Vervolg

Het Heerlense college bespreekt de rapportage op dinsdag 19 april a.s. en zal op basis daarvan ook het vervolg bepalen. Hierover zullen wij u volgende week middels een raadsinformatiebrief informeren.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,
namens dezen.

wethouder voor economie, werkgelegenheid, sport en dienstverlening,
M.E.E. de Beer

Vraag en aanbod zwemwater Parkstad

Gemeenten Landgraaf en Heerlen

Datum

12 april 2016

Referentie

1612AT

In opdracht van

Gemeenten Landgraaf en Heerlen

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Situatieschets en opdracht	4
1.1	Situatieschets	4
1.2	Opdracht	4
1.3	Opbouw rapportage	4
Hoofdstuk 2	Huidige situatie	6
2.1	Inleiding	6
2.2	In de Bende	6
2.3	Otterveurdt	8
2.4	D'r Pool	11
2.5	De Bronspot	13
2.6	Conclusies	14
Hoofdstuk 3	Toekomstige situatie	15
3.1	Inleiding	15
3.2	Zwemvoorzieningen in de omgeving	15
3.3	Demografische prognose	16
3.4	Trends en ontwikkelingen	17
3.5	Toekomstige behoefte	18
3.6	Huidig aanbod Otterveurdt, D'r Pool en De Bronspot	18
3.7	Uitbreiding Otterveurdt en nieuwbouw Center Court	19
3.8	Toekomstige verhouding vraag/aanbod	21
3.9	Conclusies	21
Hoofdstuk 4	Oplossingsrichtingen	23
4.1	Inleiding	23
4.2	Scenario 1: uitbreiding Otterveurdt	23
4.3	Scenario 2: uitbreiding Otterveurdt en Center Court	24
4.4	Scenario 3: verdere uitbreiding Otterveurdt en Center Court	25
4.5	Scenario 4: nieuwbouw voor Heerlen en Landgraaf	25
4.6	Scenario 5: nieuwbouw voor Heerlen en Landgraaf plus uitbreiding Otterveurdt	27
4.7	Vergelijking	28
4.8	Conclusies	28
Hoofdstuk 5	Conclusies, aanbevelingen en vervolg	30
5.1	Conclusies	30
5.2	Aanbevelingen	30
5.3	Vervolg	31
Bijlage 1	Zwemvoorzieningen in de omgeving	i
Bijlage 2	Demografische prognose	iii
Bijlage 3	Bereikbaarheid zwembaden	vi
Bijlage 4	Exploitatieraming nieuwbouw 25 x 10	viii

Bijlage 5	Exploitatieraming nieuwbouw 20 x 10	ix
Bijlage 6	Vergelijking scenario's	x

1.1 Situatieschets

In opdracht van de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Landgraaf heeft Drijver en Partners in de periode 2013 – 2014 de haalbaarheid van een regionaal zwembad voor de drie gemeenten onderzocht. Daarbij zijn verschillende varianten uitgewerkt. Het onderzoek heeft vooralsnog niet tot een definitief besluit geleid. Dat betekent niet dat regionale samenwerking van de baan is. De gemeenten Landgraaf en Heerlen hebben namelijk besloten om de mogelijkheden op het gebied van zwemwater verder te verkennen. Daartoe dient duidelijk te worden wat de toekomstige zwemwaterbehoefte voor de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Landgraaf is en hoe die zich tot het aanbod verhoudt. Daarbij moet wel met een aantal ontwikkelingen rekening worden gehouden, te weten:

- de gemeente Landgraaf heeft eind 2015 besloten om het huidige, verouderde zwembad In de Bende niet te renoveren en per 1 januari 2017 te sluiten. Daarnaast heeft ze besloten zich in te spannen om met de regiogemeenten en de provincie tot besluitvorming over een regionaal zwembad te komen en daarnaast de mogelijkheden voor realisatie van een ‘eigen’ zwembad te verkennen. Bij de besluitvorming over de Kadernota 2017 in juni 2016 zal de gemeente hier een besluit over nemen;
- de gemeente Heerlen heeft aangegeven dat zij Otterveurdt wil behouden. Zij onderzoekt momenteel de toekomstplannen van dat bad. Die plannen bestaan onder meer uit een uitbreiding van het zwembad;
- in de gemeente Kerkrade zijn plannen voor de realisatie van een nieuw zwembad als onderdeel van de Bewegingsboulevard c.q. het project ‘Center Court’ op het Atriumterrein. Indien deze plannen realiteit worden, wordt het bestaande zwembad D’r Pool gesloten.

Indien sprake is van een tekort aan zwemwater, dienen twee oplossingsrichtingen te worden onderzocht:

1. uitbreiding van de zwemwatercapaciteit van Otterveurdt en/of Center Court;
2. realisatie van een zwemvoorziening voor Landgraaf en Heerlen.

Hierbij dient ook de zwemwatercapaciteit van De Bronspot in Brunssum in ogenschouw te worden genomen.

1.2 Opdracht

“Bepaal de verhouding tussen de vraag naar en het aanbod van zwemwater in de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Landgraaf en onderzoek in geval van een zwemwatertekort de twee oplossingsrichtingen.”

1.3 Opbouw rapportage

De rapportage is als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 analyseert de huidige verhouding tussen vraag en aanbod;
- hoofdstuk 3 gaat in op de toekomstige verhouding tussen vraag en aanbod;
- hoofdstuk 4 werkt de oplossingsrichtingen uit;
- hoofdstuk 5 benoemt de belangrijkste conclusies, aanbevelingen en vervolgstappen.

De bijlagen bevatten:

1. een overzicht van de zwemvoorzieningen in de omgeving;
2. de demografische prognose voor de gemeenten Landgraaf, Heerlen en Kerkrade;
3. informatie over de bereikbaarheid van Otterveurdt, D'r Pool en De Bronspot;
4. de exploitatieraming voor een nieuw zwembad voor Heerlen en Landgraaf (scenario 4);
5. de exploitatieraming voor een nieuw zwembad voor Heerlen en Landgraaf (scenario 5);
6. een vergelijking van de scenario's.

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk analyseert de huidige verhouding tussen de vraag naar en het aanbod van zwemwater in de drie gemeenten. Dit biedt niet alleen inzicht in de bestaande situatie, maar vormt ook het startpunt voor het bepalen van de toekomstige behoefte in het volgende hoofdstuk. Omdat de capaciteit van zwembad De Bronspot in Brunssum voor de scenario's van belang kan zijn, wordt ook op dat bad ingegaan.

2.2 In de Bende

2.2.1 Aanbod

Voorzieningen

Zwem- en sportcentrum In de Bende is in 1968 geopend en in 1987 voor het laatst gerenoveerd. Het centrum bestaat uit een zwembad, een sporthal en een horecavoorziening. Het complex is eigendom van de gemeente Landgraaf. Het zwembad en de sporthal worden door Hydra Sportbeheer BV geëxploiteerd. De horecavoorziening is verpacht.

Het zwembad bestaat uit de volgende voorzieningen:

- een wedstrijdbad (25 x 12,5 meter) met een watertemperatuur van 28 graden, een maximale diepte van 3,60 meter, twee springplanken en een tribune/balkon voor circa 20 personen;
- een instructiebad (15 x 10 meter) met een watertemperatuur van 32 graden;
- een recreatiebad (140 m²) met bubbelbad, wildwatergoot, waterparaplu en een watertemperatuur van 32 graden;
- een peuterbad (11 m²) met een watertemperatuur van 32 graden;
- een glijbaan van 42 meter met apart plonsbad (20 m²);
- een buitenbad (279 m²) met een bubbelbank, dat ook van binnenuit bereikbaar is;
- een peuterbad buiten (60 m²);
- een ligweide;
- een zonnebank.

Het buitenbadgedeelte is geopend van mei tot september.

Activiteiten

In het zwembad worden de volgende activiteiten aangeboden:

- recreatief zwemmen:
  - vrij zwemmen;
  - familiezwemmen;
  - banenzwemmen;
  - zwemmen voor volwassenen;
  - discozwemmen;
- les zwemmen:
  - ABC-zwemmen;

- zwemvaardigheid 1/2/3;
- zwemles voor volwassenen;
- snorkelen;
- doelgroepactiviteiten:
  - boot camp;
  - zwangerschapswemmen;
  - babyzwemmen;
  - fifty gym;
  - fifty swing;
  - aquaspinnen;
  - aquajoggen;
  - aquacycling (voor patiënten);
  - aquarobic;
  - therapeutisch zwemmen voor hartpatiënten;
  - therapeutisch zwemmen voor reumapatiënten;
  - therapeutisch zwemmen voor whiplashpatiënten;
  - therapeutisch zwemmen voor fibromyalgiepatiënten.

Daarnaast wordt het bad aan verschillende scholen verhuurd. Dit betreft niet het 'klassieke' schoolzwemmen, maar het gebruik van het bad op eigen kosten. Tot slot wordt het bad aan diverse verenigingen en andere partijen – zoals stichting Kwecoo¹ en ISDBOL² – verhuurd. Er is een opvallend groot aantal duik- en onderwatersportverenigingen onder de huurders. Bij de verhuur van het bad is geen sprake van sleutelverhuur.

2.2.2 Bezoek

Zoals de volgende tabel laat zien, is het totale aantal bezoekers van In de Bende tot en met 2013 gedaald en daarna weer wat toegenomen. Die stijging wordt grotendeels door het les zwemmen veroorzaakt. Ook het bezoek van de doelgroepactiviteiten is licht gegroeid. Daarentegen laat het recreatief zwemmen een duidelijke en continue afname zien.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
recreatief zwemmen	28.476	28.028	26.048	25.873	23.115	19.763
doelgroepen	33.259	32.082	27.579	25.418	26.227	27.839
les zwemmen	27.719	29.270	27.465	26.616	32.917	36.109
schoolzwemmen	6.800	6.800	6.800	37.620	37.620	37.620
verenigingen/verhuur	30.820	30.820	30.820			
totaal	127.074	127.000	118.712	115.527	119.879	121.331

tabel 2.1: bezoek In de Bende 2010 – 2015³

Het gemiddelde aantal jaarlijkse bezoekers per vierkante meter zwemwater geeft aan hoe goed een zwembad wordt bezet. Het landelijk gemiddelde voor overdekte zwembaden ligt op circa 250 en vanaf 300 bezoekers per vierkante meter wordt van een 'vol' zwembad gesproken. In 2015 lag de bezetting van In de Bende op 201 bezoekers per vierkante meter. In deze berekening zijn de vierkante meters van het peuterbad, het plonsbad en

¹ Dit betreft zwemmen voor gehandicapten.

² Dit betreft zwemmen voor mensen van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Onderbanken en Landgraaf.

³ Het bezoek van de zonnebank is buiten beschouwing gelaten.

het volledige onoverdekte gedeelte nog buiten beschouwing gelaten. Het bad is dus duidelijk te groot voor het bezoek.

Op hoofdlijnen kan een lage bezetting twee oorzaken hebben:

1. het bad is te groot voor het aantal inwoners van het verzorgingsgebied;
2. het aantal bezoekers valt tegen.

Gezien het voorzieningenaanbod van In de Bende en de aanwezigheid van zwemvoorzieningen in de omgeving (zie paragraaf 3.2) bestaat het verzorgingsgebied van het zwembad primair uit de gemeente Landgraaf. Dat betekent dat het aantal inwoners per vierkante meter overdekt zwemwater rond de 60 ligt. Dat wijkt weinig af van het landelijke cijfer van 56. Het bad past qua omvang dus goed bij een gemeente met het aantal inwoners van Landgraaf.

Voor overdekte zwembaden geldt een landelijk gemiddeld animocijfer⁴ van 4,50. Voor combibaden ligt dit nog wat hoger. Uit de volgende tabel blijkt, dat het totale animocijfer van In de Bende ruim lager ligt. Dit vormt dus de oorzaak van de lage bezetting van het bad.

recreatief zwemmen	0,53
doelgroepen	0,74
les zwemmen	0,96
schoolzwemmen	1,00
verenigingen/verhuur	
totaal	3,24

tabel 2.2: animocijfers In de Bende 2015

2.3 Otterveurdt

2.3.1 Aanbod

Voorzieningen

Zwemparadijs Otterveurdt is in 1996 geopend. De accommodatie is eigendom van de gemeente Heerlen en wordt door Otterveurdt BV geëxploiteerd.

Het zwembad bestaat uit de volgende voorzieningen:

- een wedstrijdbad (25 x 15 meter) met een gedeeltelijk beweegbare bodem van 0,00 tot 2,00 meter, een dieper gedeelte en een watertemperatuur van 29,5 graden;
- een instructiebad (149 m²) met miniglijbanen, een diepte van 0,45 tot 1,10 meter en een watertemperatuur van 31 graden (tijdens het vrij zwemmen voor kinderen van acht weken tot vier jaar en het babyzwemmen wordt de temperatuur naar 34,5 graden verhoogd);
- een recreatiebad (260 m²) met turbodouche, stroomversnelling, lichteffecten, een diepte van 0,60 tot 1,35 meter en een watertemperatuur van 31 graden;
- een peuterbad (33 m²) met miniglijbaan en een watertemperatuur van 31 graden;
- een plonsbad (20 m²);

⁴ Het animocijfer geeft weer hoe vaak een inwoner van het verzorgingsgebied van het zwembad gemiddeld jaarlijks het zwembad bezoekt. Het wordt derhalve berekend door het aantal bezoekers in een jaar te delen door het aantal inwoners van het verzorgingsgebied.

- een buiten-/uitzwembad (215 m²) met een watertemperatuur van 31 graden;
- een glijbaan met licht- en geluidseffecten (70 meter);
- een speelhoek;
- een bubbelbad met een watertemperatuur van 37,5 graden;
- een bubbelbank;
- een massagewand;
- een whirlpool;
- een ligweide met speeltoestellen en peuterbad (11 m²);
- 'droge' en 'natte' horeca (bistro en zwembadbar, in eigen beheer);
- een ruimte voor kinderfeestjes;
- een winkel voor zwemattributen;
- een vergaderruimte.

Activiteiten

In het zwembad worden de volgende activiteiten aangeboden:

- recreatief zwemmen:
  - vrij zwemmen;
  - ontbijtzwemmen;
  - lunchzwemmen;
  - avondzwemmen;
  - vrij zwemmen voor kinderen van acht weken tot vier jaar;
  - Aqua Disco Time;
- les zwemmen:
  - ABC-zwemmen;
  - ABC-zwemmen privé's;
  - minilesgroep A-diploma (maximaal zes kinderen per groepje);
  - ABC-zwemmen gevorderden (Oscar groep);
  - zelfredzaamheid en overlevingstechnieken (dolfijn);
  - zwemvaardigheidsvormen (zwaardvis);
  - afstandsseries;
  - snorkelen;
- doelgroepactiviteiten:
  - meer bewegen voor ouderen / doelgroepzwemmen voor senioren (aangeboden door Alcander en door Otterveurdt);
  - doelgroepzwemmen voor hartpatiënten;
  - doelgroepzwemmen voor carapatiënten;
  - doelgroepzwemmen voor reumapatiënten;
  - doelgroepzwemmen voor fibromyalgiepatiënten;
  - aquarobic;
  - aquajogging;
  - baby-/peuter-/kleuterzwemmen;
- schoolzwemmen.

Tot slot wordt het bad ook aan verenigingen en organisaties verhuurd, die tijdens die uren onder andere zwemlessen aanbieden. Er is een opvallend groot aantal duik- en onderwatersportverenigingen onder de huurders. Er is geen sprake van sleutelverhuur.

2.3.2 Bezoek

Het totale aantal bezoekers van Otterveurdt vertoont een dalende lijn. Dit komt vooral door de afname van het bezoek van recreatief zwemmen en les zwemmen, zo blijkt uit de volgende tabel. Daarentegen is het bezoek van doelgroepen vrij constant en in de afgelopen jaren zelfs licht toenemend.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
recreatief zwemmen	90.150	86.900	89.000	84.820	80.860	78.520
doelgroepen	35.750	35.500	36.000	35.100	35.740	36.100
les zwemmen	31.600	29.750	29.000	28.400	27.800	26.400
schoolzwemmen	11.250	10.500	10.500	10.150	10.360	10.930
verenigingen/verhuur	38.750	39.000	38.700	38.070	37.920	37.200
totaal	207.500	201.650	203.200	196.540	192.680	189.150

tabel 2.3: bezoek Otterveurdt 2010 – 2015

In 2015 lag de bezetting van Otterveurdt op 241 bezoekers per vierkante meter zwemwater en dat ligt dicht in de buurt van het landelijk gemiddelde voor overdekte zwembaden van circa 250. Bij deze berekening is het zwemwateroppervlak van het peuterbad, het plonsbad en het buiten-/uitzwembad buiten beschouwing gelaten. Wanneer dat water wel gedeeltelijk wordt meegenomen, is de bezetting van Otterveurdt iets aan de lage kant.

Overigens is het bad duidelijk te klein voor het aantal inwoners van de gemeente Heerlen. Het aantal inwoners per vierkante meter overdekt zwemwater is namelijk 112 en dat is meer dan het dubbele van het landelijke cijfer van 56. Wanneer het peuterbad, het plonsbad en het buiten-/uitzwembad worden meegerekend, is het aantal inwoners per vierkante meter nog altijd 83. Weliswaar is Otterveurdt voor een deel van de inwoners van de gemeente niet het dichtstbijzijnde reguliere zwembad, maar daar staat tegenover dat de gemeenten Nuth (ruim 15.000 inwoners) en Schinnen (circa 13.000 inwoners) nabij zijn en niet over een zwembad beschikken.

Het voorgaande betekent ook, dat het niet reëel is om te verwachten dat Otterveurdt een animocijfer van 4,50 (bezoek: 394.000) 'scoort'. Dat zou immers tot een bezetting van bijna 500 bezoekers per vierkante meter leiden en in die situatie zitten de gasten als 'haringen in een ton'. Dat laat onverlet dat het bad nog wel de ruimte biedt om een hoger animocijfer te behalen dan het nu (zie de volgende tabel) doet. Het is immers niet 'vol', zo bleek zojuist uit het bezettingscijfer.

recreatief zwemmen	0,90
doelgroepen	0,41
les zwemmen	0,30
schoolzwemmen	0,12
verenigingen/verhuur	0,43
totaal	2,16

tabel 2.4: animocijfers Otterveurdt 2015

2.4 D'r Pool

2.4.1 Aanbod

Recreatiecentrum D'r Pool is in 1972 geopend en in 1996/1997 grondig gerenoveerd. Per 1 januari 2016 is het complex eigendom van de gemeente Kerkrade.⁵ D'r Pool bestaat uit onder andere uit een zwembad, een gymnastiekzaal en een ondergrondse parkeergarage, die allen door Exploitatie Maatschappij Limburg Kerkrade B.V. worden geëxploiteerd. Naast de genoemde accommodatieonderdelen omvat het recreatiecentrum een fitness- en bowlingcentrum, dat door Fitland wordt geëxploiteerd. Ook zijn er een gehoorspecialist en een Meander Zorgwinkel aanwezig. Tot 2011 was er tevens een bibliotheek in het pand gevestigd.

Het zwembad bestaat uit de volgende voorzieningen:

- een wedstrijdbad (50 x 18 meter) met een diepte van 1,10 tot 3,80 meter en een watertemperatuur van 27,4 graden. Het bassin kan middels een ophaalbrug worden gescheiden, waardoor twee bassins van 25 en 23,5 meter lengte ontstaan. Overigens wordt binnenkort een besluit genomen of de ophaalbrug wordt verwijderd, of dat die als keerwand permanent in het water wordt geplaatst;
- een doelgroepenbad (10 x 10 meter) met een diepte van 0,90 tot 1,30 meter, een watertemperatuur van 31,5 graden en een tillift voor minder validen;
- een recreatiebad (20 x 10 meter) met een stroomversnelling, een turbodouche, pulsators en een borrelbank, een diepte van 0,40 tot 1,10 meter, respectievelijk 0,60 tot 1,30 meter en een watertemperatuur van 31,5 graden;
- een peuterbad (circa 10 m²) met speelattributen, een glijbaantje en een watertemperatuur van 31 graden;
- een glijbaan van 50 meter, die uitkomt in het wedstrijdbad;
- een Turks stoombad;
- 'droge' en 'natte' horeca (in eigen beheer).

In het zwembad worden de volgende activiteiten aangeboden:

- recreatief zwemmen:
  - vrij zwemmen;
  - banen zwemmen;
- les zwemmen:
  - ABC-zwemmen;
  - Peuterzwemmen (vanaf drie jaar);
  - zwemvaardigheid 1/2/3;
  - snorkelen (momenteel is er geen lesgroep);
  - survivalzwemmen;
  - zwemles voor volwassenen;
  - privézwemles;
  - PGB watertherapie (voor mensen met een lichamelijke en/of geestelijke beperking);
- doelgroepactiviteiten:
  - wellnesszwemmen;
  - baby-/peuterzwemmen (tot 3 jaar);
  - meer bewegen voor senioren;

⁵ Tot die tijd lag het eigendom van Multifunctioneel Complex D'r Pool B.V., waarvan de gemeente 100% aandeelhouder was.

- meer bewegen voor hartpatiënten;
- reuma-/carazwemmen;
- fibromyalgie;
- aquarobics;
- aquajogging;
- aquasportief;
- aquavitaal.

Met ingang van het schooljaar 2015 – 2016 is het schoolzwemmen voor het basisonderwijs, met uitzondering van het speciaal onderwijs, afgeschaft. Ten opzichte van de situatie ten tijde van het onderzoek inzake de haalbaarheid van een regionaal zwembad is dus sprake van duidelijke beperking van het schoolzwemmen. Tot slot wordt het bad aan diverse verenigingen en organisaties verhuurd. Daarbij is ook een flink aantal organisaties op het gebied van zorg. Alleen tijdens de verenigingsuren is sprake van sleutelverhuur.

2.4.2 Bezoek

Het totale aantal bezoekers van D'r Pool vertoont na 2011 een dalende lijn, zo blijkt uit de volgende tabel.⁶ Dat geldt ook wanneer het per augustus 2015 sterk beperkte schoolzwemmen buiten beschouwing wordt gelaten. De afname komt vooral voor rekening van het recreatief zwemmen, maar ook het aantal bezoekers van de andere activiteiten was in 2015 lager dan in 2011.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
recreatief zwemmen	49.729	54.580	54.580	51.804	50.939	48.740
doelgroepen	24.279	26.040	25.442	26.826	27.736	23.822
les zwemmen	22.890	12.453	11.422	10.115	9.608	11.380
schoolzwemmen	21.280	21.280	18.120	18.740	18.740	11.100
verenigingen/verhuur	38.059	39.746	37.925	35.773	32.048	36.031
totaal	156.237	154.099	147.489	143.258	139.071	131.073

tabel 2.5: bezoek D'r Pool 2010 – 2015

In 2015 lag de bezetting van D'r Pool op 109 bezoekers per vierkante meter zwemwater. Dat is bijzonder laag. Zoals eerder vermeld ligt het landelijk gemiddelde voor overdekte baden immers op 250. Het bad is derhalve overduidelijk te groot voor het bezoek. Dat heeft twee oorzaken: het bad is te groot voor het aantal inwoners van het verzorgingsgebied en het aantal bezoekers valt tegen. Uitgaande van een primair verzorgingsgebied bestaande uit de gemeente Kerkrade is het aantal inwoners per vierkante meter zwemwater namelijk 39. Dat is ruim lager dan het landelijke cijfer van 56. Daarnaast is het totale animocijfer ook ruim lager dan het landelijk gemiddelde voor overdekte baden van 4,50, zo blijkt uit de volgende tabel. Dat is ook het geval wanneer wordt gecorrigeerd voor het feit dat de zwemlessen 60 minuten duren.

recreatief zwemmen	1,05
doelgroepen	0,51
les zwemmen	0,24
schoolzwemmen	0,24
verenigingen/verhuur	0,77
totaal	2,82

tabel 2.6: animocijfers D'r Pool 2015

⁶ Het cijfer van 2010 wordt vertekend door het bezoek van les zwemmen, dat in dat jaar op een andere wijze werd geregistreerd dan erna.

2.5 De Bronspot

2.5.1 Aanbod

Zwembad De Bronspot is in 1970 geopend en in 2000 voor het laatst gerenoveerd. Het zwembad is eigendom van de gemeente Brunssum, die het bad ook exploiteert.

Het zwembad bestaat uit de volgende voorzieningen:

- een wedstrijdbad (25 x 12,5 meter) met een watertemperatuur van 29,5 graden⁷ en een diepte van 1,40 tot 3,50 meter;
- een instructiebad (12,5 x 7 meter) met eenzelfde watertemperatuur als het wedstrijdbad en een diepte van 0,30 tot 1,40 meter;
- een horecavoorziening.

In het zwembad worden de volgende activiteiten aangeboden:

- recreatief zwemmen:
  - vrij zwemmen;
  - recreatief zwemmen voor baby's en peuters;
  - banenzwemmen;
  - banen zwemmen voor dames;
- les zwemmen:
  - ABC-zwemmen;
  - zwemles voor volwassenen;
  - trainingsles voor volwassenen;
- doelgroepactiviteiten:
  - 50+ zwemmen met waterymnastiek;
  - meer bewegen voor ouderen;
  - meer bewegen voor hart- en vaatpatiënten;
  - baby-/peuterzwemmen;
  - aquacycling;
  - aquarobic;
- schoolzwemmen.

Tot slot wordt het bad aan diverse verenigingen en organisaties verhuurd. Daarbij is geen sprake van sleutelverhuur.

2.5.2 Bezoek

De volgende tabel laat zien, dat het totale bezoek van De Bronspot sinds 2011 vrij constant is gebleven. Het grote verschil tussen 2010 en 2011 wordt vooral door een beperking van het schoolzwemmen veroorzaakt. Daarnaast schommelt het bezoek van recreatief zwemmen en doelgroepen, alsmede dat van les zwemmen. Het lijkt erop dat dit gedeeltelijk door de wijze van registreren c.q. categoriseren is veroorzaakt.

---

⁷ In de verband met activiteiten voor senioren en baby's/peuters wordt de watertemperatuur op woensdag en donderdag naar 30,5 graden verhoogd.

	2010	2011	2012	2013	2014
recreatief zwemmen	36.600	40.991	42.295	36.760	38.527
doelgroepen					
les zwemmen	25.600	20.000	20.000	22.050	22.050
schoolzwemmen	25.500	18.320	18.320	17.280	15.880
verenigingen/verhuur	29.000	29.000	29.000	30.380	31.070
totaal	116.700	108.311	109.615	106.470	107.527

tabel 2.7: bezoek De Bronspot 2010 – 2014⁸⁵

In 2014 was de bezetting van De Bronspot 269 bezoekers per vierkante meter zwemwater. Dat is prima, want het landelijk gemiddelde voor overdekte baden is 250. Er is derhalve sprake van een goede verhouding tussen de omvang en het bezoek van het bad. Hierbij moet wel worden vermeld dat er in De Bronspot twee zwemlessen per week van elk 30 minuten worden gegeven. Dat zorgt voor een twee keer zo hoog bezoek als bijvoorbeeld in D'r Pool, waar één keer per week gedurende 60 minuten les wordt gegeven. De lestijd is echter gelijk. Wanneer hiervoor wordt gecorrigeerd, ligt de bezetting rond de 250 bezoekers per vierkante meter. Dat is in orde.

Overigens is het zwembad aan de krappe kant voor het aantal inwoners van de gemeente Brunssum. Het aantal inwoners per vierkante meter zwemwater is namelijk 72 en dat is duidelijk hoger dan het landelijke cijfer van 56. Daar komt bij dat een deel van de gemeente Onderbanken (circa 7.800 inwoners) wellicht ook tot het primaire verzorgingsgebied van het bad kan worden gerekend. Hoewel er in de huidige situatie in het bad nog enige ruimte voor meer bezoek is – het bad zit niet 'vol' – zorgt dit wel voor een beperking van het bezoek. Wanneer alleen van het aantal inwoners van de gemeente Brunssum wordt uitgegaan, betekent een animocijfer van 4,50 – het landelijk gemiddelde voor overdekte baden – namelijk een bezoek van circa 130.000. Dat leidt tot een bezetting van 325 bezoekers per vierkante meter zwemwater. Vanaf 300 bezoekers per vierkante meter wordt van een 'vol' zwembad gesproken. Met andere woorden: het bad is te klein om een animocijfer van 4,50 te kunnen realiseren. Dat laat onverlet dat het bad enige ruimte biedt om een hoger animocijfer te behalen dan het nu (zie de volgende tabel) doet.

recreatief zwemmen	1,33
doelgroepen	
les zwemmen	0,76
schoolzwemmen	0,55
verenigingen/verhuur	1,07
totaal	3,71

tabel 2.8: animocijfer De Bronspot 2014

2.6 Conclusies

Op basis van dit hoofdstuk kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- hoewel de ontwikkeling niet voor alle vier de baden gelijk is, vertoont het totale aantal bezoekers van de baden samen een dalende lijn;
- het huidige zwemaanbod is te ruim in relatie tot de behoefte. Vooral de bezetting van In de Bende en D'r Pool is laag. Die baden bieden duidelijk meer zwemwater dan voor het huidige bezoek nodig is.

⁸ De cijfers van 2015 zijn nog niet beschikbaar.

⁹ Doordat het bezoek van de meerbadenkaarten van recreatief zwemmen en doelgroepen niet apart wordt geregistreerd, kan het bezoek van die activiteiten niet separaat worden weergegeven.

3.1 Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk is op de huidige verhouding tussen vraag en aanbod ingegaan. Die verhouding kan echter veranderen. Zowel aan de aanbodzijde als ten aanzien van de behoefte doen zich namelijk ontwikkelingen voor. Het is derhalve van belang om die inzichtelijk te maken, zodat kan worden bepaald in hoeverre het toekomstige aanbod de toekomstige vraag kan accommoderen. Dat gebeurt in dit hoofdstuk.

3.2 Zwemvoorzieningen in de omgeving

Bijlage 1 bevat een overzicht van de zwemvoorzieningen in de omgeving van In de Bende, Otterveurdt en D'r Pool, die vanuit minstens één van die drie baden binnen afzienbare tijd kunnen worden bereikt.¹⁰ Daaruit blijkt dat er in en om de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Landgraaf flink wat zwemaccommodaties aanwezig zijn. Ten opzichte van het onderzoek naar de haalbaarheid van een regionaal zwembad heeft zich in het aanbod wel een aantal veranderingen voorgedaan:

- het zwembad van zorginstelling Adelante in Hoensbroek is vervangen door een nieuw bad, dat met een wedstrijdbad en een therapiebad meer zwemwatercapaciteit biedt dan voorheen. Net als in het verleden wordt het bad door cliënten van Adelante, zwemscholen en patiëntenverenigingen gebruikt;
- het kleine instructiebad Op de Berg in Schinveld is gesloten. Mede gezien de afstand zal de sluiting van het bad geen gevolgen voor het bezoek In de Bende, Otterveurdt en D'r Pool hebben gehad;
- het zwembad met sauna in Kohlscheid is sinds november 2014 uit veiligheidsoverwegingen gesloten. Het is niet duidelijk of het bad, dat uit een wedstrijdbad, een instructiebad en een peuterbad bestaat, in de toekomst weer opengaat. De sluiting van dit bad kan een beperkt positief effect op het bezoek van D'r Pool hebben gehad;
- het Hallenbad in Geilenkirchen dat in april 2013 is afgebrand, wordt mogelijk in maart 2017 heropend. Of het nieuwe bad wederom uit een wedstrijdbad, een recreatiebad en een peuterbad zal bestaan is niet bekend. Gezien de afstanden zal dit naar verwachting niet of nauwelijks gevolgen voor het bezoek van In de Bende, Otterveurdt en D'r Pool hebben.

De ontwikkelingen in het aanbod zijn relatief beperkt. Dat betekent dat het zwemwateraanbod in de omgeving nog behoorlijk vergelijkbaar is met de situatie ten tijde van het eerder vermelde onderzoek:

- vanaf In de Bende zijn D'r Pool, Otterveurdt, het Ü-Bad, De Bronspot, De Zeekoelen, het bad in Herzogenrath en diverse zwemscholen vrij snel bereikbaar. Dat zorgt voor een behoorlijke concurrentie op alle zwemactiviteiten;¹¹
- Otterveurdt heeft vooral met een groot aantal zeer dichtbij gelegen zwemscholen te maken. Daarnaast zijn In de Bende, Steinerbos, Glanerbrook, De Joffer, De Bronspot en De Zeekoelen vrij snel bereikbaar. Dat betekent dat er bij alle zwemactiviteiten – en vooral bij het les zwemmen – van behoorlijke concurrentie sprake is;

¹⁰ Zwembaden die niet voor lokale inwoners toegankelijk zijn, zijn niet in het overzicht opgenomen, tenzij zij bijvoorbeeld door zwemscholen worden gebruikt.

¹¹ Het instructiebad van zorginstelling Op de Bies wordt alleen voor medische doeleinden gebruikt en vormt daarmee geen directe concurrent van In de Bende.

- D'r Pool is het enige bad in de regio met een 50-meterbad, waardoor het uit heel de regio sportzwemmers en –verenigingen ontvangt. Dat laat onverlet dat er flinke concurrentie aanwezig is. Naast verschillende zwemscholen zijn in de Bende, De Joffer en de baden in Übach-Palenberg, Würselen, Herzogenrath en Merksteil niet al te ver weg. Ook het eventuele nieuwe bad op het Atriumterrein zal deze concurrentie ondervinden.

3.3 Demografische prognose

In de volgende tabellen is de demografische prognose voor de gemeenten Landgraaf, Heerlen en Kerkrade van het Nederlands expertise- en innovatiecentrum maatschappelijke effecten demografische krimp (Neimed) weergegeven. Ten opzichte van de prognose in het eerdere onderzoek naar de haalbaarheid van een regionaal zwembad gaat het Neimed voor de periode tot en met 2030 uit van een nog scherpere afname van het totale aantal inwoners van de drie gemeenten. De trend is echter dezelfde: een daling van het aantal inwoners van 0 tot 20 en 20 tot 65 jaar, alsmede een toename van het aantal 65-plussers. De meer gespecificeerde cijfers in bijlage 2 laten zien dat alle onderscheiden leeftijdsgroepen tot 65 jaar kleiner worden, terwijl alle groepen vanaf 65 jaar in aantal stijgen. Wat dat betreft is dus sprake van een duidelijke tweedeling. De bevolking krimpt dus niet alleen, maar verandert ook substantieel van samenstelling. Voor de drie gemeenten samen zien de verschillen tussen 2030 en 2015 er als volgt uit:

- 0 tot 20 jaar: - 4.752 inwoners (- 16%);
- 20 tot 65 jaar: - 23.666 inwoners (- 23%);
- 65 jaar of ouder: + 11.390 inwoners (+ 30%).

De demografische veranderingen hebben een negatieve invloed op de behoefte aan alle zwemactiviteiten, met uitzondering van de doelgroepactiviteiten voor senioren. De sterke toename van het aantal 65-plussers zorgt namelijk voor een stijging van de vraag naar die activiteiten.

jaar	2015	2020	2025	2030
totaal	37.456	36.237	35.055	33.714
0 tot 20 jaar	6.843	6.368	5.932	5.718
20 tot 65 jaar	22.350	20.505	18.720	16.798
65 jaar of ouder	8.263	9.364	10.403	11.198

tabel 3.1: demografische prognose gemeente Landgraaf (bron: Neimed)

jaar	2015	2020	2025	2030
totaal	87.500	84.969	82.435	79.641
0 tot 20 jaar	15.735	14.891	14.055	13.476
20 tot 65 jaar	53.255	50.020	46.429	42.254
65 jaar of ouder	18.510	20.058	21.951	23.911

tabel 3.2: demografische prognose gemeente Heerlen (bron: Neimed)

jaar	2015	2020	2025	2030
totaal	46.524	44.852	43.154	41.097
0 tot 20 jaar	7.945	7.499	7.103	6.577
20 tot 65 jaar	27.867	25.554	23.105	20.754
65 jaar of ouder	10.712	11.799	12.946	13.766

tabel 3.3: demografische prognose gemeente Kerkrade (bron: Neimed)

3.4 Trends en ontwikkelingen

Op landelijk niveau doet zich een aantal veranderingen voor, dat van invloed is op de behoefte aan zwemactiviteiten. Daarbij gaat het zowel om algemene ontwikkelingen op het gebied van sport en zwembaden, als om trends die specifiek op de activiteiten betrekking hebben.

3.4.1 Sport

- De aandacht voor gezond leven en bewegen blijft onverminderd groot. Dat betekent een positieve stimulans voor sportbeoefening in het algemeen. Vooral 55-plussers blijken aanzienlijk vaker deel te nemen aan sportieve activiteiten dan in het verleden. Gezien de vergrijzing van de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Kerkrade (zie paragraaf 3.3) biedt dat kansen;
- ontwikkelingen als individualisering, toenemende diversiteit en mobiliteit, de 24-uurseconomie en nieuwe vormen van communicatie zorgen ervoor dat maatschappelijke verbanden in buurten en wijken 'losser' en buurt-/wijkoverstijgend worden. Dat betekent dat sport- en andere activiteiten steeds meer in ongeorganiseerd verband en lang niet altijd binnen de 'eigen' wijk plaatsvinden. Voor senioren geldt echter dat zij hun sportvoorzieningen toch graag dichtbij hebben. Daarnaast heeft vrijwilligerswerk een meer ongebonden en tijdelijk karakter gekregen;
- sport is al lang niet meer uitsluitend een doel op zich, maar ook een middel voor gemeenten en sporters om bepaalde andere doelen te bereiken, die onder andere te maken hebben met fysieke en mentale gezondheid, sociale cohesie, participatie en veiligheid. Dat is in de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Landgraaf ook het geval.

3.4.2 Zwembaden

- De kwaliteit van de dienstverlening wordt in steeds grotere mate bepalend geacht voor de keuzen van de zwembadbezoeker. Daarbij gaat het onder andere om de kwaliteit van de voorzieningen, de aantrekkelijkheid van het activiteitenaanbod en de klantvriendelijkheid van het personeel. Daarnaast is bereikbaarheid voor elk zwembad een belangrijk punt;
- zorginstellingen die over een eigen zwembad beschikken, willen die baden over het algemeen in stand houden. Wel trachten ze de voorzieningen zo goed mogelijk te benutten. Dat betekent dat de baden niet alleen door eigen cliënten, maar ook voor (therapeutische) doelgroepactiviteiten en door zwemscholen worden gebruikt. Daar waar zorginstellingen niet over een eigen bad beschikken, kunnen zij 'reguliere' baden huren. Daar dienen dan wel bepaalde voorzieningen aanwezig te zijn, zoals een tillift en een bassin met een beweegbare bodem;
- onder invloed van verdrinkingsgevallen en ongelukken in zwembaden en recreatiegebieden blijft de discussie over veiligheid actueel. Mede hierom is het Keurmerk Veilig en Schoon opgesteld. D'r Pool heeft het Keurmerk behaald, maar Otterveurdt en In de Bende niet.

3.4.3 Zwemactiviteiten

- In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw is door menig gemeente fors geïnvesteerd in recreatieve zwembaden en combibaden. In het afgelopen decennium heeft echter een verschuiving van recreatief zwemmen naar begeleide activiteiten plaatsgevonden. Daarnaast hebben demografische ontwikkelingen, gewinning aan recreatieve zwemvoorzieningen en uitbreiding van andersoortige recreatieve voorzieningen een rol gespeeld;

- aquasporten, seniorenactiviteiten en therapeutische doelgroepactiviteiten zijn in de afgelopen jaren in Nederland populair geweest en zullen dat in de komende jaren ook blijven. Kritische succesfactoren voor een aantrekkelijk aanbod zijn in algemene zin:
  - een hoge kwaliteit van de instructeurs;
  - een goede hygiëne;
  - de activiteit heeft niet alleen een sportieve, maar ook een sociale functie (vooral voor senioren van belang);
- les zwemmen blijft een kerntaak van zwembaden, maar ook aan deze activiteit stellen bezoekers steeds hogere eisen. Dat betreft vooral de kwaliteit van de zweminstructeurs en de communicatie over de vorderingen van het kind. Daarnaast is het les zwemmen van oudsher sterk aanbodgericht. Er zijn echter steeds meer zwembaden, die sterker vraaggericht opereren. Dat betekent bijvoorbeeld dat ze ook in het weekend lessen aanbieden, snelcursussen organiseren en/of de mogelijkheid bieden om in kleine groepjes les te krijgen. Otterveurdt, In de Bende en D'r Pool doen dat ook;
- zwem- en waterpoloverengingen hebben over het algemeen met sterk afnemende ledenaantallen te kampen. Dit heeft op diverse plaatsen in het land tot fusies en een afname van het verenigingsbezoek aan zwembaden geleid. Daarbij moet worden opgemerkt, dat er wat dit betreft grote verschillen tussen individuele verenigingen bestaan. Vooralsnog is geen scherpe afname van het verenigingsbezoek zichtbaar, maar gezien de demografische ontwikkelingen mag voor de komende jaren een beperkte daling worden verwacht;
- mede onder invloed van de bezuinigingen is het schoolzwemmen in veel gemeenten in de afgelopen jaren beperkt of afgeschaft. Naast gemeentelijke bezuinigingen spelen de reistijd en vervoerskosten daarbij vaak een rol. Zoals in 2.4.1 is aangegeven, is het schoolzwemmen in de gemeente Kerkrade sinds het schooljaar 2015 – 2016 tot het speciaal basisonderwijs beperkt. In de gemeenten Landgraaf (geen schoolzwemmen) en Heerlen (wel schoolzwemmen) is de situatie in de afgelopen jaren niet gewijzigd.

3.5 Toekomstige behoefte

Op basis van de huidige behoefte en de in de voorgaande paragrafen beschreven ontwikkelingen wordt de toekomstige behoefte als volgt geraamd:

	In de Bende	Otterveurdt	D'r Pool
recreatief zwemmen	21.000	80.000	50.000
doelgroepen	30.000	38.000	27.000
les zwemmen	32.000	26.000	11.000
schoolzwemmen	3.000	10.000	3.000
verenigingen/verhuur	29.000	36.000	34.000
totaal	115.000	190.000	125.000

tabel 3.4: raming toekomstige behoefte

3.6 Huidig aanbod Otterveurdt, D'r Pool en De Bronspot

Uit de analyse in hoofdstuk 2 is gebleken, dat er in elk van de besproken zwembaden ruimte voor extra bezoek bestaat. Geen van de vier baden heeft immers een bezetting die (ver) boven het landelijk gemiddelde ligt. Vooral de bezetting van D'r Pool is laag, maar ook Otterveurdt en De Bronspot zitten niet 'vol'. Dit blijkt niet alleen uit de cijfers, maar ook uit gesprekken met de exploitanten van deze drie baden. Volgens de exploitant van De

Bronspot is er in dat bad nog slechts beperkt ruimte voor extra bezoek. Voor D'r Pool en Otterveurdt ligt dat anders. Beide exploitanten geven namelijk aan, dat zij elk een substantieel gedeelte van het huidige bezoek van In de Bende kunnen accommoderen. Deels kan dat binnen de bestaande uren en deels dienen daarvoor extra uren – met bijbehorende extra personele inzet – te worden gecreëerd. Dit betekent dat zij samen vrijwel de volledige behoefte kunnen 'onderbrengen'. Dit is een belangrijke conclusie: indien In de Bende bij wijze van spreken morgen zou worden gesloten, kunnen alle bezoekers in Otterveurdt en D'r Pool goeddeels een plek vinden. Daarnaast bieden De Bronspot en de zwemscholen in de omgeving nog een alternatief.

Hierbij geldt wel een voorbehoud: het is namelijk mogelijk dat sommige huurders van In de Bende niet op dezelfde dag en tijd als in de huidige situatie in D'r Pool dan wel Otterveurdt kunnen worden geplaatst. Datzelfde geldt voor de bezoekers van sommige doelgroepactiviteiten. Voor wat betreft de huurders kan dit gedeeltelijk worden opgelost door verschillende huurders gelijktijdig van een bad gebruik te laten maken. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van een wedstrijdbad door meerdere duik- of zwemverenigingen. Toch is dit niet ideaal. Indien het om een tijdelijke situatie gaat, bijvoorbeeld in afwachting van capaciteitsuitbreiding (zie paragraaf 3.7), heeft dat weinig negatieve gevolgen. Wanneer deze situatie langer aanhoudt, leidt dat onherroepelijk tot een beperkte 'uitval' van bezoek.

Bovendien mag niet zonder meer worden aangenomen, dat de toekomstige behoefte van In de Bende (zie paragraaf 3.5) volledig naar Otterveurdt, D'r Pool en De Bronspot 'overgaat'. Een deel van de huidige bezoekers zal namelijk niet bereid en/of in staat zijn om een grotere afstand af te leggen. De betreffende bezoekers zullen om die reden stoppen met zwemmen, of naar een andere zwemaanbieder – bijvoorbeeld een zwemschool – overstappen. Dit geldt overigens niet in gelijke mate voor alle 'typen' zwembadbezoekers. Mede op basis van de bereikbaarheid van Otterveurdt, D'r Pool en De Bronspot (zie bijlage 3) zal naar schatting circa 12% (14.000 bezoekers) van de totale toekomstige behoefte van In de Bende vervallen en circa 6% (7.000 bezoekers) bij een andere aanbieder worden ondergebracht. Daarbij gaat het vooral om doelgroepactiviteiten (uitval) en zwemlessen (naar andere aanbieders). Overigens maakt dit alles het wel iets eenvoudiger om de toekomstige behoefte uit Landgraaf in de omliggende baden onder te brengen.

3.7 Uitbreiding Otterveurdt en nieuwbouw Center Court

In paragraaf 1.1 is aangegeven dat Otterveurdt uitbreidingsplannen heeft en dat er in Kerkrade plannen zijn voor de realisatie van een nieuw bad op het Atriumterrein. Hier wordt nu nader op ingegaan.

3.7.1 Uitbreiding Otterveurdt

Op basis van een analyse van de exploitatie, de concurrentiepositie en diverse ontwikkelingen is de exploitant van Otterveurdt tot de conclusie gekomen, dat het voorzieningenaanbod van het bad moet worden vernieuwd en uitgebreid om het toekomstbestendig te maken. Hij heeft vijf toekomstvarianten opgesteld. Bij al die varianten is het uitgangspunt, dat In de Bende wordt gesloten, De Bronspot openblijft, de plannen van Center Court in Kerkrade worden gerealiseerd en D'r Pool dan haar deuren sluit. De varianten zijn als volgt:

1. het huidige voorzieningenaanbod wordt tot het einde van de huidige exploitatieovereenkomst (mei 2021) in stand gehouden. Dat betekent dat de in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd en onvoorziene bouwkundige en technische problemen worden hersteld. De exploitant beschouwt dit als een 'sterfhuisconstructie';

2. naast de werkzaamheden van variant 1 wordt de complete accommodatie bouwkundig en technisch 'bij de tijd' gebracht. Dat betekent dat diverse educatieve en recreatieve elementen worden aangepast. Volgens de exploitant wordt de levensduur van het bad hiermee met een jaar of 10 verlengd. In deze variant wordt de huidige accommodatie dus in stand gehouden, maar volgens de exploitant is dat niet voldoende om het bad toekomstbestendig te maken;
3. naast dat wat in variant 2 is vermeld, wordt het bad in deze variant met een nieuw doelgroepenbad van 11 x 11 meter en een volledig beweegbare bodem uitgebreid. Daarnaast worden bij het wedstrijdbad bergingen bijgebouwd en wordt de kleedaccommodatie aangepast. De exploitant beschouwt dit als de minimaal benodigde variant om het bad weer toekomstbestendig te maken. De capaciteit van het bad wordt hiermee uitgebreid, hetgeen vooral de doelgroepactiviteiten en het les zwemmen ten goede komt. Daarnaast kan het huidige instructiebad dan ook meer voor recreatieve zwemactiviteiten worden gebruikt dan nu het geval is. Deze variant leidt volgens de exploitant dan ook tot een stijging van het aantal bezoekers;
4. ten opzichte van variant 3 wordt het bad in variant 4 gerenoveerd en met recreatieve voorzieningen uitgebreid. Daarbij gaat het om een waterspeeltuin op de plek van het huidige buiten-/uitzwembad, een nieuwe attractie in het huidige doelgroepenbad, een nieuwe glijbaan, een zogenaamde 'lazy river', de herinrichting van het buitenterrein en de realisatie van een solarium en ruimte voor de technische dienst. Tevens wordt de accommodatie volledig gethematiseerd. De realisatie van een nieuw buitenbad, alsmede een wellnessvoorziening in het souterrain, is optioneel. Volgens de exploitant is dit de variant die Otterveurdt nodig heeft, omdat het bad hiermee in educatieve en recreatieve zin weer toekomstbestendig wordt gemaakt en dit tot een substantiële toename van het bezoek leidt;
5. in variant 5 worden enkele commerciële functies aan variant 4 toegevoegd. Daarbij gaat het onder meer om een sportschool, een bowlingcentrum met horecavoorziening, een speeltuin en de herinrichting van de parkeerplaats en het voorterrein. Ten opzichte van variant 4 zorgt dit tot een sterke toename van het bezoek.

Voor elke variant heeft de exploitant een investeringsraming opgesteld. De bezoek- en exploitatieramingen hebben nog een wat hoger abstractieniveau, want zij hangen in sterke mate samen met de precieze keuzes die worden gemaakt en de randvoorwaarden die worden gehanteerd. De gemeente heeft aangegeven de varianten 3, 4 en 5 nader te willen onderzoeken, waarbij ook in kaart moet worden gebracht welke financiële inbreng daarbij redelijkerwijs van haar mag worden verwacht.

Volgens de exploitant kunnen de plannen na besluitvorming door de gemeente op korte termijn worden uitgevoerd. Het terrein van Otterveurdt biedt voldoende ruimte om elk van de varianten te realiseren.

3.7.2 Nieuwbouw Center Court

Er zijn plannen om op het Atriumterrein, dat op een steenworp afstand van D'r Pool ligt, een nieuw zwembad te realiseren. Dit vormt onderdeel van het project 'Center Court'. De huidige plannen gaan uit van een zwembad bestaande uit een wedstrijdbad van 25 x 21 meter, een wedstrijdbad van 25 x 5 meter met beweegbare bodem en een doelgroepenbad van 12 x 6 meter. Ten opzichte van D'r Pool betekent dit een afname van het wateroppervlak van circa 1.200 naar circa 722 m². Daarnaast is een saunafaciliteit opgenomen.

Het idee van het tweede wedstrijdbad is, dat er altijd banen zwemmen kan worden aangeboden. De betrokkenen kunnen desgevraagd niet aangeven waarom juist voor deze configuratie is gekozen. Zij beschikken over summiere gegevens van de huidige exploitatie van D'r Pool en maken – mede daardoor – een deels onjuiste

raming van het huidige en het te verwachten bezoek. Bovendien ontbreekt een duidelijke relatie tussen die raming en de voorziene configuratie.

De initiatiefnemers hebben een indicatieve raming van het bezoek en de exploitatie opgesteld. De investeringskosten zijn onbekend. In de huidige planning wordt aangenomen, dat het bad begin 2018 gereed is. Het project Center Court is een IBA-project.¹²

3.8 Toekomstige verhouding vraag/aanbod

Om de toekomstige verhouding tussen vraag en aanbod te kunnen vaststellen, dient eerst te worden bepaald van welke variant er ten aanzien van de uitbreiding van Otterveurdt wordt uitgegaan. Dat is variant 3, aangezien dit van alle uitbreidingsvarianten de meest beperkte is en bovenal past in het kader van de vraagstelling van dit onderzoek. Dit betekent een uitbreiding van de zwemwatercapaciteit met 121 m² en een behoorlijke verbetering van de gebruiksmogelijkheden van het bad. Mede doordat bepaalde activiteiten dan van het wedstrijdbad naar dit nieuwe bassin kunnen worden verplaatst, verhelpt dit de in paragraaf 3.6 benoemde capaciteitsknelpunten. Los daarvan zorgt het naar alle waarschijnlijkheid voor extra bezoek vanuit de gemeente Heerlen. Het nieuwe bassin heeft immers een betere functionaliteit dan het bestaande instructiebad.

De nieuwbouwplannen op het Atriumterrein in Kerkrade bieden minder sportwater dan in de huidige situatie in D'r Pool. Dat laat onverlet dat daarin voldoende ruimte is om de behoefte uit Landgraaf aan dit type zwemwater te kunnen accommoderen. De plannen zorgen echter wel voor een ander knelpunt. Ze gaan namelijk van slechts 72 m² 'doelgroepenwater' uit. Daarin kan de toekomstige behoefte van D'r Pool (zie paragraaf 3.5) niet eens volledig worden ondergebracht, laat staan dat er ruimte is voor extra gebruik van het doelgroepenwater door een deel van de huidige bezoekers van In de Bende. Voor de toekomstige behoefte van Kerkrade verdient het dan ook aanbeveling om van een doelgroepenbad van 15 x 10 meter uit te gaan. Op datgene wat nog nodig is om ook de behoefte aan doelgroepenwater van Landgraaf te kunnen onderbrengen, wordt in paragraaf 4.3 nader ingegaan.

Overigens is het gebrek aan voldoende doelgroepenwater niet het enige opmerkelijke punt van de huidige plannen van Center Court. De aan Drijver en Partners beschikbaar gestelde financiële en inhoudelijke onderbouwing en uitwerking van de plannen is namelijk zeer summier en incompleet. Daarnaast wordt in de plannen aangenomen dat de zwemlessen volledig door de zwemverenigingen gaan worden verzorgd. Uit het oogpunt van exploitatie, continuïteit en kwaliteit kan dat een risicovolle aanname zijn.

3.9 Conclusies

Op basis van dit hoofdstuk kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- vooral in Otterveurdt en D'r Pool bestaat flink wat ruimte om de toekomstige behoefte van In de Bende c.q. Landgraaf te accommoderen. Met 'passen en meten' kan de behoefte vrijwel volledig worden ondergebracht. Hierbij moet wel met enige uitval van bezoek rekening worden gehouden, vooral indien deze tijdelijke situatie lang voortduurt;

¹² IBA staat voor 'Internationale Bau Ausstellung'. Zoals de naam al doet vermoeden, is dit in Duitsland ontstaan. IBA Parkstad zoekt naar innovatieve, toekomstgerichte projecten, die ook op langere termijn betekenis hebben voor de ontwikkeling van een stad of gebied. IBA Parkstad bouwt zelf niet, maar regelt processen.

- uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad zorgt ervoor, dat de toekomstige behoefte van de drie huidige zwembaden zonder problemen kan worden geacommodeerd en zorgt voor een behoorlijke verbetering van de gebruiksmogelijkheden van het Otterveurdt. Wanneer D'r Pool door het Center Court bad wordt vervangen, zorgt dat echter voor een nieuw knelpunt. De huidige configuratie van Center Court biedt namelijk te weinig doelgroepenwater om de toekomstige behoefte van Kerkrade – laat staan die van Landgraaf – te kunnen accommoderen;
- de beschikbaar gestelde financiële en inhoudelijke onderbouwing en uitwerking van de plannen van Center Court is zeer summier en incompleet.

4.1 Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk is op de toekomstige verhouding tussen vraag en aanbod ingegaan. Daaruit bleek dat het aanbod van Otterveurdt (inclusief nieuw doelgroepenbad), Center Court en De Bronspot onvoldoende is om de toekomstige behoefte van de gemeenten Landgraaf, Heerlen en Kerkrade te accommoderen. Hierop wordt in 4.2.1 nader ingegaan. Dit roept de vraag op welke mogelijkheden er zijn om wel een goede verhouding tussen vraag en aanbod te realiseren. Dat wordt in de rest van het hoofdstuk onderzocht.

4.2 Scenario 1: uitbreiding Otterveurdt

4.2.1 Scenario 1a: doelgroepenbad Otterveurdt

In paragraaf 3.8 is voor het bepalen van de toekomstige verhouding tussen vraag en aanbod voor wat betreft Otterveurdt uitgegaan van variant 3. Naast het uitvoeren van het MOP en het bouwkundig en technisch 'bij de tijd' brengen van de complete accommodatie gaat het dan om de realisatie van een nieuw doelgroepenbad van 11 x 11 meter met een volledig beweegbare bodem, alsmede het bijbouwen van bergingen bij het wedstrijdbad en het aanpassen van de kleedaccommodatie.

Ten aanzien van de investering dienen de kosten van het uitvoeren van het MOP en het bouwkundig en technisch 'bij de tijd' brengen van de complete accommodatie buiten beschouwing te worden gelaten. Die maatregelen zijn immers niet aan de uitbreiding van het bad gerelateerd en worden ook zonder die uitbreiding (variant 2) uitgevoerd. De investeringskosten worden indicatief op circa € 1,5 miljoen geraamd.

De gevolgen voor de exploitatie zijn lastiger te bepalen, omdat die mede met de specifieke uitgangspunten en randvoorwaarden samenhangen. Er kan wel een indicatie worden gegeven. Uitgaande van de gemeentelijke wijze van afschrijven leidt de investering tot een toename van de gemiddelde jaarlijkse kapitaallasten van circa € 85.000,-. Daarnaast nemen de kosten van groot onderhoud met circa € 25.000,- toe. Tevens zijn er extra kosten voor personeel, energie, dagelijks onderhoud, schoonmaak en enkele 'kleinere' posten, die naar verwachting net niet volledig door extra inkomsten ten gevolge van een toename van het bezoek kunnen worden gedekt. Dat laatste hangt echter wel sterk samen met de mate waarin de exploitant erin slaagt om bezoekers uit Landgraaf naar Otterveurdt te trekken. Met dit in het achterhoofd leidt deze uitbreiding van Otterveurdt dus tot een indicatieve stijging van de kosten van het zwembad met circa € 125.000,-.

De uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad zorgt ervoor, dat de toekomstige behoefte uit Landgraaf eenvoudiger kan worden ondergebracht. Knelpunten op het gebied van inroostering en capaciteit worden daar namelijk mee opgelost. Daarnaast mag op enig extra bezoek uit de gemeente Heerlen worden gerekend.

De uitbreiding van Otterveurdt lost het knelpunt van het tekort aan doelgroepenwater in Center Court (zie paragraaf 3.8) echter niet op. Wanneer voor Center Court van een doelgroepenbad van 15 x 10 meter wordt uitgegaan, kan daarin immers alleen de behoefte aan dat type water van Kerkrade worden ondergebracht. Voor de vraag uit Landgraaf naar doelgroepenwater is extra zwembad nodig. Van dat extra water wordt hier niet

uitgegaan. Dat gebeurt wel in paragraaf 4.3. Dat betekent dat in dit scenario sprake is van een grotere vraaguitval dan in de situatie waarin D'r Pool nog bestaat (zie paragraaf 3.6). In tegenstelling tot Center Court biedt dat bad immers voldoende doelgroepenwater om een deel van de behoefte uit Landgraaf te kunnen accommoderen. Naar schatting zal circa 18% (21.000 bezoekers) van de totale toekomstige behoefte van In de Bende vervallen (vooral doelgroepactiviteiten) en circa 8% (ruim 9.000 bezoekers) bij een zwemschool of soortgelijke aanbieder 'onderdak' vinden (vooral zwemlessen).

4.2.2 Scenario 1b: grotere uitbreiding Otterveurdt

In 4.2.1 is geconstateerd, dat de configuratie van Center Court voor een tekort aan doelgroepenwater zorgt. In theorie zou Otterveurdt dit probleem kunnen oplossen. In plaats van 11 x 11 meter zou het bad dan een doelgroepenbad van 20 x 12 meter kunnen realiseren. Het is echter maar zeer de vraag of dit een zinvolle oplossing is. Voor een deel van de inwoners van Landgraaf is Kerkrade immers een stuk dichterbij dan Hoensbroek. Wanneer Landgraafse bezoekers van doelgroepactiviteiten en andere activiteiten die van doelgroepenwater gebruikmaken niet in Kerkrade terecht kunnen, zal een deel van hen niet bereid en/of in staat zijn om naar Otterveurdt te gaan. Er is dan wellicht wel sprake van een goede afstemming tussen de behoefte aan en het aanbod van zwemwater, maar niet van een goede spreiding over de regio. Dat heeft negatieve gevolgen voor het bezoek. Naar schatting zal circa 15% (17.000 bezoekers) van de totale toekomstige behoefte van In de Bende vervallen (vooral doelgroepactiviteiten) en circa 8% (ruim 9.000 bezoekers) bij een zwemschool of soortgelijke aanbieder 'onderdak' vinden (vooral zwemlessen). Veel extra bezoek uit de gemeente Heerlen zal het vergroten van het doelgroepenbad vermoedelijk niet opleveren.

Ten opzichte van het scenario uit 4.2.1 wordt de *extra* investering op circa € 0,5 miljoen geraamd. Dat betekent extra jaarlijkse kapitaallasten van gemiddeld circa € 30.000,- en extra kosten van groot onderhoud van ongeveer € 8.000,-. De overige extra kosten voor onder meer personele inzet, energie, dagelijks onderhoud en schoonmaak zijn beperkt en worden gedeeltelijk door het extra bezoek 'gecompenseerd'. De totale extra kosten worden derhalve op circa € 50.000,- geraamd.

4.3 Scenario 2: uitbreiding Otterveurdt en Center Court

In dit scenario is het uitgangspunt, dat het doelgroepenbad van Center Court wordt uitgebreid tot een bad van 20 x 12 meter om het knelpunt met betrekking tot het doelgroepenwater op te lossen. Conform paragraaf 3.8 wordt voor Otterveurdt van een nieuw doelgroepenbad van 11 x 11 meter uitgegaan. Dit leidt tot een goede afstemming van de vraag naar en het aanbod van zwemwater. Ten opzichte van scenario 1b betekent het een betere spreiding van het zwemwater over de regio. Met andere woorden: niet alleen is er voldoende ruimte om de toekomstige behoefte van Landgraaf onder te brengen; de vraaguitval is – vooral voor wat betreft de doelgroepactiviteiten – ook duidelijk minder dan in de scenario's 1a en 1b. Naar schatting zal circa 11% (13.000 bezoekers) van de totale toekomstige behoefte van In de Bende vervallen en circa 6% (ruim 7.000 bezoekers) bij een zwemschool of soortgelijke aanbieder 'onderdak' vinden.

Ten opzichte van een doelgroepenbad van 15 x 10 meter in Center Court (zie paragraaf 3.8) wordt de *extra* investering op circa € 0,4 miljoen geraamd. Dat betekent gemiddeld extra jaarlijkse kapitaallasten van ongeveer € 25.000,- en extra kosten van groot onderhoud van circa € 6.000,-. De overige extra kosten voor onder meer personele inzet, energie, dagelijks onderhoud en schoonmaak zijn beperkt en worden gedeeltelijk door het extra bezoek 'gecompenseerd'. De totale extra kosten worden derhalve op circa € 40.000,- geraamd.

4.4 Scenario 3: verdere uitbreiding Otterveurdt en Center Court

Scenario 2 leidt tot een goede verhouding van vraag en aanbod. Het nog verder uitbreiden van Otterveurdt en Center Court zorgt derhalve voor overcapaciteit en dat brengt extra kosten met zich mee. Daarmee is niet gezegd dat het toevoegen van bijvoorbeeld recreatiewater en –voorzieningen niet tot extra bezoek kan leiden, maar wel dat dit relatief beperkt zal zijn. Bovendien gaat het om recreatieve toevoegingen en over het algemeen willen gemeenten daar niet voor betalen, maar laten ze dit soort uitbreidingen aan de markt over.

4.5 Scenario 4: nieuwbouw voor Heerlen en Landgraaf

In plaats van uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad – van welk formaat dan ook – en het vergroten van het doelgroepenbad van Center Court ten behoeve van de behoefte uit Landgraaf kunnen de gemeenten Heerlen en Landgraaf ook voor nieuwbouw van een doelgroepenbad kiezen, teneinde een goede verhouding tussen vraag en aanbod van zwemwater te creëren. In dit scenario wordt dus uitgegaan van een nieuw doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf, instandhouding van het huidige aanbod van Otterveurdt en realisatie van Center Court conform de in 3.7.1 vermelde configuratie.

Hoewel de locatie van een nieuw bad van belang is voor het bezoek van het bad, alsmede voor het bezoek van de baden in de omgeving, wordt daar nu niet nader op ingegaan. De precieze locatie hoeft in dit stadium ook nog niet bekend te zijn. Waar het om gaat – en waar in dit scenario van wordt uitgegaan – is dat het nieuwe bad vanuit beide gemeenten goed bereikbaar is. Dat impliceert dat het bad niet al te ver van de gemeentegrens wordt geplaatst. Gezien de ligging van de bestaande baden in Hoensbroek, Kerkrade en Brunssum is dat ook een vrij logische plek.

4.5.1 Configuratie

In de paragrafen 3.6 en 3.8 is duidelijk geworden, dat er wat betreft het toekomstige aanbod vooral een tekort aan doelgroepenwater is. Daarbij gaat het overigens niet uitsluitend om water voor doelgroepactiviteiten, maar in mindere mate ook om water voor zwemlessen. Uiteraard kan een nieuw doelgroepenbad tevens voor andere activiteiten worden gebruikt. Een passende configuratie is een doelgroepenbad van 25 x 10 meter met een volledig beweegbare bodem. De investeringskosten van dat bad worden op circa € 4,36 miljoen geraamd:

Grond gerelateerde kosten		PM
Kosten parkeervoorzieningen		PM
Bouwkosten (bouwkundige werken, installaties en vaste inrichtingen)		3.502.000
Entree + balie/kassa + centrale hal	209.000	
Kleedruimten en sanitaire voorzieningen	494.000	
Zwembazen	1.476.000	
Horeca	188.000	
Tribune en garderobe	0	
Multifunctionele ruimten en personeelsruimten	175.000	
Techniekrumten	960.000	
Inrichtingskosten buiten bouwkosten (o.b.v. stelposten)		115.500
Bijkomende kosten (o.b.v. stelposten)		738.000
Totaal investeringskosten exclusief BTW	Afgerond:	4.360.000

tabel 4.1: raming investeringskosten nieuwbouw doelgroepenbad 25 x 10 meter

4.5.2 Bezoek en exploitatie

Een nieuw zwembad rond de grens van de gemeenten Heerlen en Landgraaf mag vooral bezoek uit het oostelijke deel van de gemeente Heerlen en uit de gemeente Landgraaf verwachten. Door de ligging zal er minder sprake zijn van bezoeken en overstappen naar andere aanbieders dan in de andere scenario's. Naar schatting zal circa 5% (ruim 5.000 bezoekers) van de totale toekomstige behoefte van In de Bende vervallen en circa 5% (ruim 5.000 bezoekers) bij een zwemschool of soortgelijke aanbieder 'onderdak' vinden. Voor de exploitatieraming wordt van de volgende bezoekerscijfers uitgegaan:

recreatief zwemmen	12.000
doelgroepen	26.000
les zwemmen	27.000
schoolzwemmen	3.000
verenigingen/verhuur	7.000
totaal	75.000

tabel 4.2: bezoekeraming nieuwbouw doelgroepenbad 25 x 10 meter

Dit bezoek leidt tot een goede bezetting van het bad. Het jaarlijkse exploitatietekort wordt op circa € 340.000,- geraamd, zo blijkt uit bijlage 4. Bij de raming gelden de volgende uitgangspunten:

- prijspeil maart 2016;
- baten en lasten exclusief BTW;
- de gemiddelde omzet per bezoeker van de diverse activiteiten is op de huidige tarieven van In de Bende gebaseerd;
- de personeelslasten zijn op een efficiënte personele inzet en beloning conform de cao Recreatie gebaseerd;
- de kapitaallasten betreffen de gemiddelde jaarlijkse kapitaallasten op basis van lineaire afschrijving tegen een rente van 3,5%. Wat betreft de afschrijvingstermijn is hierbij onderscheid gemaakt tussen bouwkundige, technische en inventariskosten;
- de overige kosten zijn op basis van benchmarkcijfers geraamd.

4.5.3 Andere gevolgen

De realisatie van een zwembad voor Heerlen en Landgraaf heeft negatieve gevolgen voor het bezoek van de baden Otterveurdt en Center Court. Dat betekent dus ook dat het duurder wordt om die baden te exploiteren. In dit stadium is het niet mogelijk om die consequenties te kwantificeren, maar belangrijk is vooral om het bestaan ervan te onderkennen.

Overigens is het aannemelijk, dat de realisatie van dit scenario meer tijd met zich meebrengt dan de uitbreiding van Otterveurdt. Gezien het voornemen om In de Bende op korte termijn – 1 januari 2017 – te sluiten en de kosten en risico's die het langer openhouden van dat bad met zich meebrengen, is dat ook een belangrijk aspect om in de overweging mee te nemen.

4.6 Scenario 5: nieuwbouw voor Heerlen en Landgraaf plus uitbreiding Otterveurdt

In vervolg op het voorgaande scenario wordt een scenario uitgewerkt, dat een combinatie is van scenario 4 (nieuwbouw voor Heerlen en Landgraaf) en scenario 1a (uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad). Hiermee wordt enerzijds in Otterveurdt capaciteit voor met name doelgroepactiviteiten en les zwemmen gecreëerd en wordt anderzijds – net als in scenario 4 – een goede spreiding van het zwemwater over de regio bereikt. In dit scenario wordt dus uitgegaan van een nieuw doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf, uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad en realisatie van Center Court conform de in 3.7.1 vermelde configuratie. Ten aanzien van de locatie van het nieuwe doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf gelden dezelfde opmerkingen als bij scenario 4.

4.6.1 Configuratie

Conform scenario 1a wordt ten aanzien van Otterveurdt van de realisatie van een doelgroepenbad van 11 x 11 meter uitgegaan. Dat heeft gevolgen voor de configuratie van het nieuwe doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf. In plaats van 25 x 10 meter wordt daarvoor in dit scenario van 20 x 10 meter uitgegaan. Dat is nog groot genoeg voor les zwemmen, diplomazwemmen, doelgroepactiviteiten, een deel van de verenigingsactiviteiten en banen zwemmen, al hebben de meer fanatieke banen zwemmers veelal behoefte aan een bad met een lengte van 25 meter.

De investeringskosten van de realisatie van het doelgroepenbad bij Otterveurdt zijn bij scenario 1a op circa € 1,5 miljoen geraamd. De investeringskosten voor het doelgroepenbad van 20 x 10 meter met een volledig beweegbare bodem voor Heerlen en Landgraaf worden op circa € 3,33 miljoen geraamd:

Grond gerelateerde kosten		PM
Kosten parkeervoorzieningen		PM
Bouwkosten (bouwkundige werken, installaties en vaste inrichtingen)		2.693.000
Entree + balie/kassa + centrale hal	137.000	
Kleedruimten en sanitaire voorzieningen	348.000	
Zwembaden	1.180.000	
Horeca	53.000	
Tribune en garderobe	0	
Multifunctionele ruimten en personeelsruimten	133.000	
Techniekrumten	842.000	
Inrichtingskosten buiten bouwkosten (o.b.v. stelposten)		69.000
Bijkomende kosten (o.b.v. stelposten)		566.000
Totaal investeringskosten exclusief BTW	Afgerond:	3.330.000

tabel 4.3: raming investeringskosten nieuwbouw doelgroepenbad 20 x 10 meter

De totale investeringskosten worden voor dit scenario dus op € 4,83 miljoen geraamd.

4.6.2 Bezoek en exploitatie

Ten opzichte van scenario 4 mag net op iets meer uitval van bezoek en 'overstappers' naar andere aanbieders worden gerekend. Naar schatting zal circa 6% (ruim 6.000 bezoekers) van de totale toekomstige behoefte van In de Bende vervallen en circa 6% (ruim 6.000 bezoekers) bij een zwemschool of soortgelijke aanbieder 'onderdak' vinden. Voor de exploitatieraming wordt van de volgende bezoekcijfers uitgegaan:

recreatief zwemmen	4.000
doelgroepen	23.000
les zwemmen	24.000
schoolzwemmen	3.000
verenigingen/verhuur	3.000
totaal	57.000

tabel 4.4: bezoeking nieuwbouw doelgroepenbad 20 x 10 meter

Dit bezoek leidt tot een goede bezetting van het bad. Het jaarlijkse exploitatietekort wordt op circa € 260.000,- geraamd, zo blijkt uit bijlage 5. Bij de raming gelden dezelfde uitgangspunten als bij scenario 4, met dien verstande dat het gemiddelde tarief van recreatief zwemmen in verband met het beperktere voorzieningenaanbod wat is verlaagd. Bij het exploitatietekort van het nieuwe bad dient de in scenario 1a geraamde toename van de exploitatiekosten van Otterveurdt van circa € 125.000,- te worden opgeteld.

4.6.3 Andere gevolgen

Scenario 5 heeft dezelfde overige gevolgen als scenario 4:

- een afname van het bezoek van Otterveurdt en Center Court en een toename van het exploitatietekort van die twee baden;
- een langere realisatietijd dan de scenario's waarin geen sprake is van de nieuwbouw van een doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf.

4.7 Vergelijking

Bijlage 6 bevat een samenvatting van de verschillende scenario's. Daaruit blijkt dat scenario 1a het goedkoopste scenario is, maar tot een tekort aan doelgroepenwater leidt. Zowel scenario 1b als scenario 2 lossen dat knelpunt op, maar scenario 2 leidt tot een financieel en maatschappelijk betere situatie. Dat scenario zorgt voor een goede verhouding tussen vraag en aanbod, een vrij goede spreiding van zwemwater over de regio en minder bezoekenval dan scenario's 1a en 1b. Scenario 3 voegt hier alleen maar overcapaciteit en derhalve hogere kosten dan nodig is aan toe.

Vergeleken met scenario 2 leidt scenario 4 tot minder bezoekenval en een betere spreiding van zwemwater over de regio, maar ook tot substantieel hogere kosten. Scenario 5 zorgt voor vrijwel dezelfde bezoekenval en spreiding van zwemwater over de regio als scenario 4, maar tevens voor te veel zwemwater en (nog) hogere kosten dan in scenario 4.

4.8 Conclusies

Op basis van dit hoofdstuk kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad (scenario 1a) leidt tot circa € 125.000,- extra kosten per jaar, maar lost het tekort aan doelgroepenwater in Center Court niet op. Dat leidt tot een aanzienlijke vraaguitval. Verdere uitbreiding van Otterveurdt door middel van het vergroten van het nieuwe doelgroepenbad (scenario 1b) is geen zinvolle oplossing voor het tekort aan doelgroepenwater in Center Court en leidt bovendien nog eens tot circa € 50.000,- extra kosten per jaar;

- het vergroten van het doelgroepenbad van Center Court (scenario 2) lost het capaciteitsprobleem op die plek op en leidt ten opzichte van scenario 1a tot circa € 40.000,- extra kosten per jaar. Samen met de uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad betekent dat dus een stijging van de kosten met circa € 165.000,- per jaar. Dit scenario zorgt voor de beste verhouding tussen vraag en aanbod en de minste vraaguitval van alle scenario's, waarin geen sprake is van de realisatie van een nieuw (derde) bad. Het nog verder uitbreiden van Otterveurdt en/of Center Court (scenario 3) is zinloos;
- nieuwbouw van een doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf (scenario 4) zorgt voor een goede verhouding tussen vraag en aanbod en voor zo min mogelijk vraaguitval, maar ook tot een stijging van de kosten met circa € 340.000,- per jaar. Daarnaast leidt het tot een afname van het bezoek van Otterveurdt en Center Court, alsmede tot een stijging van de kosten van die twee baden. Tevens zijn in de kostenraming de eventuele kosten met betrekking tot grond en infrastructuur nog niet meegenomen. Bovendien duurt het naar alle waarschijnlijkheid langer om dit scenario te realiseren dan de andere scenario's;
- nieuwbouw van een doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf plus uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad (scenario 5) zorgt voor een met scenario 4 vergelijkbare vraaguitval, maar ook tot overcapaciteit en een stijging van de kosten met circa € 385.000,- per jaar. Hierbij zijn de ook in scenario 4 nog buiten beschouwing gelaten kosten nog niet meegenomen.

5.1 Conclusies

In dit rapport is ingegaan op de verhouding tussen de vraag naar en het aanbod van zwemwater in de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Landgraaf. Daar waar het huidige zwemaanbod te ruim is in relatie tot de behoefte, is dat in de toekomst niet het geval. Wanneer In de Bende en D'r Pool worden gesloten, Otterveurdt met een doelgroepenbad wordt uitgebreid en het Center Court bad wordt gerealiseerd (scenario 1a), is namelijk sprake van een tekort aan 'doelgroepenwater' en een aanzienlijke vraaguitval.

Dit knelpunt kan op twee manieren worden opgelost, namelijk door het te realiseren doelgroepenbad van Otterveurdt te vergroten (scenario 1b), of door het te realiseren doelgroepenbad van Center Court te vergroten (scenario 2). De tweede optie is niet alleen goedkoper, maar heeft vooral gunstigere maatschappelijke effecten: een betere spreiding van het zwemwater over de regio en minder vraaguitval. Van alle scenario's waarin geen sprake is van realisatie van een nieuw (derde) bad zorgt dit scenario voor de beste verhouding tussen vraag en aanbod. Het nog verder uitbreiden van Otterveurdt en/of Center Court (scenario 3) is zinloos.

Er kan ook voor worden gekozen om bij Otterveurdt geen doelgroepenbad – van welke afmetingen dan ook – bij te bouwen en het doelgroepenbad van Center Court niet te vergroten, maar in plaats daarvan een nieuw doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf te bouwen (scenario 4). De realisatie van dit derde bad zorgt ten opzichte van alle voorgaande scenario's voor de minste vraaguitval, maar ook voor verreweg de hoogste kosten. Daarnaast leidt het tot een daling van het bezoek van Otterveurdt en Center Court en daarmee een toename van de kosten van die baden. Bovendien duurt het naar alle waarschijnlijkheid langer om dit scenario te realiseren dan de andere scenario's. Dat conflicteert met het voornemen om In de Bende op korte termijn te sluiten en brengt extra kosten en risico's met zich mee.

Tot slot is het weinig zinvol om te kiezen voor zowel de nieuwbouw van een doelgroepenbad voor Heerlen en Landgraaf, als de uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad (scenario 5). Dit leidt tot overcapaciteit en (nog) hogere kosten dan scenario 4.

5.2 Aanbevelingen

De resultaten van dit onderzoek leiden tot de volgende aanbevelingen:

- neem een principebesluit om te kiezen voor scenario 2: uitbreiding van Otterveurdt met een doelgroepenbad en realisatie van Center Court met een groter doelgroepenbad dan momenteel is voorzien;
- werk in samenwerking met de exploitant de uitbreiding van Otterveurdt inhoudelijk en financieel verder uit;
- werk in samenwerking met de gemeente Kerkrade en de initiatiefnemers de aanpassing van de configuratie van het Center Court bad verder uit;
- kom tot overeenstemming over de mate waarin de gemeente Landgraaf financieel aan de realisatie van het scenario bijdraagt.

5.3 Vervolg

Op basis van dit onderzoek kan geen definitief besluit worden genomen. Dat is ook niet het doel. De rapportage biedt wel voldoende handvatten om een keuze voor één van de scenario's te maken. Na het principebesluit is het opstellen van een plan van aanpak de eerste stap. Daarin worden de benodigde vervolgstappen, de projectorganisatie en planning beschreven. In samenwerking met de direct betrokkenen dienen vervolgens vele aspecten te worden uitgewerkt, zoals de exacte configuratie, de exploitatiebegroting, de investeringskosten, de kostenverdeling tussen de gemeenten en de verdere uitgangspunten en randvoorwaarden.

Bijlage 1 Zwemvoorzieningen in de omgeving

Combibaden en binnenbaden

naam	plaats	type bad	bassins	In de Bende		Otterveurdt		D'r Pool	
				min	km	min	km	min	km
In de Bende	Landgraaf	combibad	wedstrijdbad, instructiebad, recreatiebad, buitenrecreatiebad, peuterbuitenbad	0	0,0	16	9,4	9	7,7
Otterveurdt	Hoensbroek	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad, recreatiebad, peuterbad, uitzwembad	16	9,4	0	0,0	18	15,2
D'r Pool	Kerkrade	binnenbad	wedstrijdbad, doelgroepenbad, recreatiebad, peuterbad	9	7,7	18	15,2	0	0,0
U-Bad	Ubach-Palenberg (D)	combibad	wedstrijdbad, instructiebad, peuterbad, wedstrijdbuitenbad, recreatiebuitenbad, peuterbuitenbad	16	8,0	34	17,4	16	9,5
Aquana	Würselen (D)	combibad	wedstrijdbad, golfslagbad, kinderbad, wedstrijdbuitenbad, recreatiebuitenbad, peuterbuitenbad	23	16,0	27	25,9	18	10,3
Mosaqua	Gulpen	combibad	wedstrijd-/golfslagbad, recreatiebad, peuterbaden, 2 recreatiebuitenbaden, 3 peuterbuitenbaden	32	23,5	27	23,5	23	17,5
Steinerbos	Stein	combibad	wedstrijdbad, instructiebad, wedstrijdbuitenbad, recreatiebuitenbad	26	23,0	16	14,4	23	27,4
Glanerbrook	Geleen	combibad	wedstrijdbad, recreatiebad, wedstrijdbuitenbad, instructiebuitenbad, peuterbuitenbad	28	21,0	17	15,6	25	25,4
De Nieuwe Hateboer	Sittard	combibad	wedstrijdbad, doelgroepenbad, recreatiebad, 2 recreatiebuitenbaden, peuterbuitenbad	27	20,2	24	13,6	32	40,0
Thermae 2000	Valkenburg	combibad	recreatiebad, recreatiebuitenbad	30	19,8	24	12,5	25	22,1
De Bronspot	Brunssum	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad	14	7,1	16	6,0	21	14,2
Hallenbad Herzogenrath-Mitte	Herzogenrath (D)	binnenbad	wedstrijdbad	15	9,4	26	18,3	10	3,7
De Joffer	Voerendaal	binnenbad	wedstrijdbad	21	10,9	10	5,5	15	12,3
De Haamen	Beek	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad	25	20,4	14	14,9	22	24,7
Het Anker	Buchten	binnenbad	wedstrijdbad, peuterbad	30	25,1	19	25,6	26	35,4
Polfermolen	Valkenburg	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad, recreatiebad	29	20,1	23	13,1	23	22,3
Luisenbad	Alsdorf (D)	binnenbad	wedstrijdbad, peuterbad	23	14,6	33	31,6	19	8,9
Ulla-Klinger-Halle	Aachen (D)	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad, duikbad	29	21,1	24	25,9	20	19,8
Schwimmhalle Ost	Aachen (D)	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad	32	26,3	27	26,3	23	20,2
Elisabeth-Halle	Aachen (D)	binnenbad	wedstrijdbad	34	19,5	29	24,4	25	18,3
Schwimmhalle Brand	Aachen (D)	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad	34	27,8	30	34,4	26	28,3
Schwimmhalle Süd	Aachen (D)	binnenbad	wedstrijdbad, instructiebad	36	21,2	31	26,0	27	19,9

Openluchtzwembaden en private binnenbaden

naam	plaats	type bad	bassins	In de Bende		Otterveurdt		D'r Pool	
				min	km	min	km	min	km
De Zeekoelen	Brunssum	natuurbad	wedstrijdbad, recreatiebad, peuterbad	15	8,4	11	4,6	23	15,3
Freibad Herzogenrath-Merkstein	Merkstein (D)	buitenbad	wedstrijdbad, recreatiebad, peuterbad	20	11,2	33	21,8	18	7,2
Freibad Gangelit	Gangelit (D)	buitenbad	wedstrijdbad	22	12,7	28	11,8	29	19,7
Freibad Hangeweiher	Aachen (D)	buitenbad	wedstrijdbad, recreatiebad, peuterbad	35	20,4	30	25,2	26	19,2
Koningswinkel	Valkenburg	buitenbad	2 recreatiebaden, peuterbad	29	20,1	23	13,1	23	22,3
De Parel	Meerssen	buitenbad	wedstrijdbad, recreatiebad	30	23,6	24	16,6	25	25,8
Op de Bies (zorginstelling)	Landgraaf	binnenbad	instructiebad	3	1,3	15	9,3	13	7,7
Sauna Zwemschool Spekholzerheide	Kerkrade	binnenbad	instructiebad	13	8,2	14	12,3	7	3,8
Adelante Sport Medisch Centrum	Hoensbroek	binnenbad	wedstrijdbad, therapiebad	22	11,9	6	2,3	19	18,2
Zwemschool Rob van Tongeren	Hoensbroek	binnenbad	wedstrijdbad, in Adelante	22	11,9	6	2,3	19	18,2
Zwemschool Erik Smeets	Hoensbroek	binnenbad	wedstrijdbad, in Adelante	22	11,9	6	2,3	19	18,2
Zwemschool Leen Kiers	Hoensbroek	binnenbad	wedstrijdbad, in Adelante	22	11,9	6	2,3	19	18,2
Zwemschool Leen Kiers	Heerlen	binnenbad	instructiebad, in Lifestyle Parkstad	16	8,3	6	2,9	15	12,9
Zwemschool Sijben	Heerlen	binnenbad	instructiebad	17	8,7	6	2,9	22	17,2
Van der Valk Heerlen	Heerlen	binnenbad	instructiebad	17	9,1	6	4,7	11	10,7
Wellnesscentrum Theo Hoen	Brunssum	binnenbad	instructiebad	18	10,1	7	2,9	24	17,3
Zwemschool De ZwemScouts	Voerendaal	binnenbad	wedstrijdbad, in De Jffer	21	10,9	10	5,5	15	12,3
Zwemschool Rob van Tongeren	Heerlen	binnenbad	instructiebad, in GGZ Mondriaan	18	9,1	11	8,9	11	8,5
Health- en SportsClub Vouershof	Geleen	binnenbad	instructiebad	24	20,2	16	11,6	22	24,6
Zwemschool Sanders	Geleen	binnenbad	instructiebad	25	20,4	16	11,8	23	24,8
Zwemschool Nieman	Geleen	binnenbad	instructiebad	26	21,3	17	12,6	24	25,7
Zwemschool Sanders	Sittard	binnenbad	instructiebad	32	23,1	23	15,6	33	31,8
Landal Hoog Vaals	Vaals	binnenbad	wedstrijdbad, peuterbad	31	21,3	24	22,5	20	16,4

Bijlage 2 Demografische prognose

Gemeente Landgraaf

jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
totaal	37.456	37.196	36.945	36.697	36.464	36.237	36.007	35.775	35.540	35.301	35.055	34.802	34.542	34.274	33.997	33.714
0 tot 5 jaar	1.486	1.445	1.421	1.429	1.439	1.429	1.430	1.425	1.412	1.396	1.376	1.354	1.331	1.307	1.284	1.263
5 tot 10 jaar	1.546	1.548	1.572	1.558	1.529	1.534	1.495	1.475	1.485	1.494	1.482	1.483	1.478	1.467	1.453	1.435
10 tot 15 jaar	1.917	1.828	1.737	1.679	1.609	1.559	1.566	1.594	1.583	1.558	1.562	1.524	1.504	1.515	1.524	1.514
15 tot 20 jaar	1.894	1.927	1.920	1.881	1.865	1.846	1.767	1.679	1.621	1.557	1.512	1.522	1.547	1.533	1.505	1.506
20 tot 25 jaar	1.819	1.720	1.649	1.617	1.600	1.560	1.591	1.587	1.556	1.545	1.529	1.458	1.380	1.331	1.272	1.226
25 tot 30 jaar	1.890	1.927	1.926	1.905	1.836	1.784	1.686	1.618	1.589	1.575	1.538	1.571	1.571	1.541	1.528	1.516
30 tot 35 jaar	1.879	1.881	1.900	1.913	1.951	1.980	2.017	2.013	1.989	1.915	1.858	1.757	1.689	1.661	1.647	1.610
35 tot 40 jaar	1.906	1.927	1.901	1.884	1.887	1.885	1.889	1.908	1.919	1.956	1.983	2.021	2.020	1.998	1.928	1.874
40 tot 45 jaar	2.266	2.083	1.958	1.877	1.862	1.901	1.925	1.900	1.884	1.885	1.881	1.883	1.901	1.912	1.950	1.979
45 tot 50 jaar	2.990	2.875	2.803	2.652	2.470	2.234	2.060	1.942	1.867	1.856	1.897	1.920	1.896	1.880	1.881	1.878
50 tot 55 jaar	3.264	3.213	3.083	3.030	2.959	2.886	2.781	2.718	2.579	2.407	2.181	2.013	1.900	1.829	1.820	1.861
55 tot 60 jaar	3.267	3.285	3.322	3.277	3.219	3.142	3.098	2.977	2.933	2.867	2.803	2.703	2.643	2.511	2.346	2.127
60 tot 65 jaar	3.069	3.058	3.048	3.078	3.103	3.133	3.158	3.203	3.168	3.119	3.050	3.009	2.893	2.851	2.789	2.727
65 tot 70 jaar	2.868	2.867	2.869	2.878	2.891	2.891	2.883	2.879	2.915	2.947	2.983	3.015	3.062	3.032	2.988	2.925
70 tot 75 jaar	1.973	2.152	2.302	2.427	2.491	2.610	2.613	2.618	2.632	2.647	2.653	2.648	2.648	2.686	2.723	2.766
75 tot 80 jaar	1.533	1.530	1.560	1.602	1.669	1.712	1.872	2.007	2.118	2.180	2.289	2.295	2.306	2.322	2.338	2.347
80 tot 85 jaar	1.081	1.080	1.107	1.081	1.146	1.180	1.181	1.209	1.250	1.314	1.356	1.491	1.603	1.694	1.746	1.836
85 tot 90 jaar	575	601	613	655	650	665	674	695	684	727	752	755	777	808	858	891
90 tot 95 jaar	198	214	213	230	239	256	269	276	299	297	307	314	325	320	341	353
95 jaar of ouder	35	35	41	44	49	50	52	52	57	59	63	66	68	76	76	80

(bron: Neimed)

Gemeente Heerlen

jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
 totaal	87.500	86.958	86.448	85.951	85.457	84.969	84.475	83.977	83.470	82.959	82.435	81.904	81.360	80.800	80.227	79.641
0 tot 5 jaar	3.726	3.683	3.635	3.666	3.638	3.618	3.602	3.570	3.529	3.480	3.422	3.361	3.297	3.233	3.169	3.106
5 tot 10 jaar	3.636	3.645	3.639	3.615	3.634	3.607	3.575	3.534	3.568	3.542	3.525	3.512	3.484	3.445	3.399	3.342
10 tot 15 jaar	4.118	3.940	3.798	3.726	3.581	3.573	3.587	3.585	3.566	3.588	3.565	3.536	3.496	3.532	3.508	3.492
15 tot 20 jaar	4.255	4.280	4.309	4.239	4.220	4.093	3.915	3.771	3.696	3.553	3.543	3.557	3.555	3.533	3.557	3.536
20 tot 25 jaar	5.070	4.873	4.691	4.550	4.477	4.410	4.436	4.458	4.379	4.351	4.213	4.017	3.857	3.770	3.605	3.578
25 tot 30 jaar	5.510	5.519	5.435	5.358	5.244	5.147	4.942	4.766	4.636	4.570	4.510	4.538	4.561	4.474	4.441	4.296
30 tot 35 jaar	5.206	5.262	5.242	5.235	5.219	5.177	5.170	5.087	5.013	4.910	4.830	4.648	4.484	4.356	4.289	4.228
35 tot 40 jaar	4.811	4.779	4.910	4.924	4.946	4.932	4.988	4.967	4.961	4.947	4.910	4.910	4.834	4.768	4.670	4.592
40 tot 45 jaar	5.434	5.097	4.845	4.657	4.632	4.702	4.683	4.815	4.830	4.853	4.840	4.897	4.878	4.877	4.866	4.831
45 tot 50 jaar	6.649	6.464	6.228	5.990	5.690	5.327	5.015	4.777	4.599	4.582	4.656	4.641	4.775	4.790	4.812	4.797
50 tot 55 jaar	7.343	7.225	7.055	6.936	6.761	6.515	6.346	6.123	5.898	5.609	5.256	4.953	4.723	4.551	4.539	4.617
55 tot 60 jaar	6.973	7.041	7.093	7.116	7.085	7.113	7.018	6.863	6.752	6.583	6.346	6.187	5.977	5.764	5.487	5.146
60 tot 65 jaar	6.259	6.355	6.495	6.561	6.575	6.697	6.774	6.834	6.861	6.838	6.868	6.784	6.642	6.542	6.388	6.169
65 tot 70 jaar	5.676	5.753	5.739	5.759	5.870	5.892	5.993	6.134	6.206	6.228	6.352	6.430	6.497	6.534	6.525	6.566
70 tot 75 jaar	4.407	4.481	4.672	4.858	5.029	5.165	5.238	5.232	5.257	5.367	5.392	5.497	5.639	5.717	5.756	5.886
75 tot 80 jaar	3.400	3.522	3.564	3.635	3.714	3.813	3.891	4.070	4.241	4.393	4.518	4.588	4.590	4.620	4.729	4.768
80 tot 85 jaar	2.704	2.651	2.666	2.651	2.618	2.644	2.753	2.799	2.864	2.936	3.022	3.097	3.257	3.412	3.543	3.654
85 tot 90 jaar	1.561	1.608	1.621	1.668	1.711	1.719	1.692	1.711	1.709	1.695	1.722	1.806	1.848	1.902	1.956	2.023
90 tot 95 jaar	645	655	679	664	659	662	690	708	734	760	767	757	773	779	779	802
95 jaar of ouder	117	125	132	143	154	163	167	173	171	174	178	188	193	201	209	212

(bron: Neimed)

Gemeente Kerkrade

jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
totaal	46.524	46.167	45.831	45.496	45.166	44.852	44.536	44.208	43.869	43.516	43.154	42.788	42.372	41.961	41.536	41.097
0 tot 5 jaar	1.932	1.875	1.827	1.765	1.748	1.714	1.698	1.671	1.640	1.605	1.564	1.523	1.481	1.439	1.400	1.364
5 tot 10 jaar	1.915	1.925	1.949	1.977	1.939	1.936	1.887	1.844	1.785	1.769	1.736	1.720	1.695	1.662	1.625	1.582
10 tot 15 jaar	2.020	1.960	1.949	1.908	1.923	1.922	1.937	1.965	1.996	1.961	1.961	1.912	1.872	1.813	1.795	1.759
15 tot 20 jaar	2.078	2.040	2.021	1.988	1.954	1.927	1.873	1.866	1.829	1.844	1.842	1.856	1.881	1.911	1.875	1.872
20 tot 25 jaar	2.271	2.226	2.071	2.073	1.993	1.960	1.927	1.910	1.874	1.838	1.810	1.754	1.744	1.703	1.713	1.705
25 tot 30 jaar	2.499	2.480	2.478	2.368	2.332	2.226	2.180	2.026	2.027	1.950	1.913	1.875	1.855	1.820	1.786	1.760
30 tot 35 jaar	2.486	2.479	2.510	2.529	2.511	2.511	2.478	2.468	2.350	2.307	2.199	2.155	2.004	2.007	1.927	1.893
35 tot 40 jaar	2.384	2.436	2.435	2.499	2.502	2.496	2.491	2.520	2.539	2.519	2.518	2.482	2.471	2.353	2.310	2.203
40 tot 45 jaar	2.840	2.671	2.508	2.320	2.340	2.356	2.414	2.416	2.479	2.481	2.473	2.464	2.492	2.509	2.489	2.487
45 tot 50 jaar	3.643	3.435	3.307	3.178	2.985	2.791	2.631	2.478	2.296	2.319	2.336	2.391	2.389	2.449	2.451	2.443
50 tot 55 jaar	3.987	3.997	3.905	3.812	3.648	3.542	3.346	3.226	3.105	2.920	2.733	2.578	2.428	2.251	2.273	2.290
55 tot 60 jaar	4.022	3.969	3.932	3.895	3.907	3.834	3.852	3.770	3.691	3.538	3.439	3.250	3.137	3.020	2.842	2.661
60 tot 65 jaar	3.735	3.775	3.837	3.807	3.779	3.838	3.794	3.767	3.738	3.752	3.684	3.702	3.624	3.550	3.405	3.312
65 tot 70 jaar	3.450	3.477	3.502	3.522	3.525	3.497	3.541	3.606	3.588	3.569	3.631	3.593	3.572	3.547	3.563	3.499
70 tot 75 jaar	2.562	2.612	2.701	2.864	3.000	3.144	3.174	3.202	3.229	3.238	3.218	3.265	3.330	3.317	3.304	3.366
75 tot 80 jaar	2.077	2.152	2.136	2.165	2.201	2.208	2.265	2.356	2.510	2.637	2.767	2.795	2.821	2.851	2.865	2.851
80 tot 85 jaar	1.466	1.456	1.502	1.551	1.571	1.612	1.679	1.676	1.711	1.746	1.758	1.814	1.897	2.031	2.136	2.241
85 tot 90 jaar	776	814	864	869	894	922	923	966	1.002	1.024	1.056	1.108	1.110	1.139	1.170	1.182
90 tot 95 jaar	328	326	335	342	346	343	369	398	401	416	431	436	464	483	497	514
95 jaar of ouder	53	62	62	64	68	73	77	77	79	83	85	95	105	106	110	113

(bron: Neimed)

Bijlage 3 Bereikbaarheid zwembaden

De vier gele sterren op het volgende kaartje tonen de ligging van In de Bende, Otterveurdt, D'r Pool en De Bronspot. In de tabel in bijlage 1 is aangegeven, dat vanaf In de Bende met de auto D'r Pool het snelst bereikbaar is. De reis duurt circa negen minuten. Een autorit naar De Bronspot of Otterveurdt duurt ongeveer een kwartier. Voor verreweg de meeste zwembadbezoekers met een auto vormen deze reistijden geen noemenswaardige barrière om de betreffende zwembaden te bezoeken. Daar komt bij dat D'r Pool vanuit de kern Schaesberg sneller kan worden bereikt dan vanaf In de Bende. Datzelfde geldt bijvoorbeeld voor inwoners van de westrand van Landgraaf en Otterveurdt. Bovendien zal de realisatie van de 'Buitenring Parkstad Limburg' de bereikbaarheid alleen maar verbeteren.

Voor bezoekers van In de Bende die op de fiets of het openbaar vervoer zijn aangewezen, kan de bereikbaarheid van de drie zwembaden wel een obstakel vormen. Zo duurt het vanaf In de Bende ruim 20 minuten om bij De Bronspot of D'r Pool te komen. Naar Otterveurdt duurt de rit nog een minuut of vijf langer. Uiteraard wijzigen de reistijden afhankelijk van het precieze woonadres van een bezoeker, maar een substantieel deel van de 'fietsende bezoekers' van In de Bende zal niet bereid zijn om meer dan 20 minuten naar een ander bad te reizen.

Wat betreft het openbaar vervoer is D'r Pool vanuit Landgraaf duidelijk beter en sneller bereikbaar dan Otterveurdt en De Bronspot. Vanaf station Landgraaf rijdt twee keer per uur een trein naar Kerkrade (reistijd: acht minuten) en vanaf daar is het nog een paar minuten lopen naar D'r Pool. Daarnaast rijden de buslijnen 26 en 29 elk twee keer per uur vanaf verschillende delen van Landgraaf via Eygelshoven naar Kerkrade (reistijd: circa 25 minuten).

Tussen Landgraaf en Brunssum is geen directe verbinding per openbaar vervoer. De enige mogelijkheid is om met de trein of één van de buslijnen 22, 25, 26, 29 en 33 naar station Heerlen te reizen en daar over te stappen op één van de buslijnen 28, 36 en 37. Deze reis duurt echter meer dan een half uur.

Hoensbroek beschikt weliswaar over een station – bereikbaar vanuit Landgraaf met een overstap in Heerlen (reistijd: 15 minuten) – maar dat ligt ver van Otterveurdt vandaan. Ook stoppen er geen buslijnen. De beste optie is derhalve om met de trein of één van de eerder vermelde buslijnen naar station Heerlen te reizen en daar over te stappen op buslijn 21 of 24. Deze reis duurt echter meer dan 40 minuten.

Al met al zal een aanzienlijk deel van de bezoekers van In de Bende die per fiets of openbaar vervoer reizen, er niet voor kiezen om in één van de andere zwembaden te gaan zwemmen. Dat geldt vooral voor De Bronspot en Otterveurdt en in mindere mate ook voor D'r Pool.

Bijlage 4 Exploitatieraming nieuwbouw 25 x 10

NIEUWBOUW DOELGROEPENBAD 25 X 10	
baten	
recreatief zwemmen	42.000
doelgroepen	130.000
les zwemmen	175.500
schoolzwemmen	7.500
verenigingen/verhuur	17.500
horeca	45.500
totaal	418.000
lasten	
personeel	240.000
personeel horeca	9.100
elektra	18.800
gas	27.500
water	4.100
chemicaliën	2.100
schoonmaak	7.500
dagelijks onderhoud	28.000
groot onderhoud	63.000
kantoor	8.800
verkoop	10.000
beheer en administratie	29.300
accountant	5.400
verzekeringen	7.500
belastingen	11.300
inkoop horeca	20.500
overig	15.900
kapitaallasten	248.800
totaal	757.600
exploitatieresultaat	-339.600
exploitatieresultaat excl. kapitaallasten	-90.800

Bijlage 5 Exploitatieraming nieuwbouw 20 x 10

NIEUWBOUW DOELGROEPENBAD 20 X 10	
baten	
recreatief zwemmen	11.200
doelgroepen	115.000
les zwemmen	156.000
schoolzwemmen	7.500
verenigingen/verhuur	7.500
horeca	25.500
totaal	322.700
lasten	
personeel	182.400
personeel horeca	5.100
elektra	15.000
gas	22.000
water	3.300
chemicaliën	1.700
schoonmaak	6.500
dagelijks onderhoud	21.500
groot onderhoud	48.500
kantoor	7.700
verkoop	8.700
beheer en administratie	23.600
accountant	5.200
verzekeringen	6.800
belastingen	9.700
inkoop horeca	11.500
overig	13.200
kapitaallasten	190.000
totaal	582.400
exploitatieresultaat	-259.700
exploitatieresultaat excl. kapitaallasten	-69.700

Bijlage 6 Vergelijking scenario's

	scenario 1a - doelgroepenhad Otterveurdt	scenario 1b - grotere uitbreiding Otterveurdt	scenario 2 - uitbreiding Otterveurdt en Center Court	scenario 3 - verdere uitbreiding Otterveurdt en Center Court	scenario 4 - nieuwbouw voor Heerlen en Landgraaf	scenario 5 - nieuwbouw voor Heerlen en Landgraaf en doelgroepenhad Otterveurdt
regulier aanbod gemeenten Heerlen, Landgraaf, Kerkrade	Otterveurdt: - bestaand aanbod - doelgroepenhad (11 x 11) Center Court: - wedstrijdbaden (25 x 21, 25 x 5) - doelgroepenhad (15 x 10)	Otterveurdt: - bestaand aanbod - doelgroepenhad (20 x 12) Center Court: - wedstrijdbaden (25 x 21, 25 x 5) - doelgroepenhad (15 x 10)	Otterveurdt: - bestaand aanbod - doelgroepenhad (11 x 11) Center Court: - wedstrijdbaden (25 x 21, 25 x 5) - doelgroepenhad (20 x 12)	scenario 2 + nader in te vullen verdere uitbreiding Otterveurdt en Center Court	Otterveurdt: - bestaand aanbod Center Court: - wedstrijdbaden (25 x 21, 25 x 5) - doelgroepenhad (12 x 6) nieuw bad Heerlen/Landgraaf: - doelgroepenhad (25 x 10)	Otterveurdt: - bestaand aanbod - doelgroepenhad (11 x 11) Center Court: - wedstrijdbaden (25 x 21, 25 x 5) - doelgroepenhad (12 x 6) nieuw bad Heerlen/Landgraaf: - doelgroepenhad (20 x 10)
raming investering	€ 1.500.000	€ 2.000.000	€ 1.900.000	meer dan € 1.900.000	€ 4.360.000	€ 4.830.000
extra kosten per jaar	€ 125.000	€ 175.000	€ 165.000	meer dan € 165.000	€ 340.000	€ 385.000
gevolgen behoefte Landgraaf	18% stopt (21.000 bezoekers, vooral doelgroepactiviteiten); 8% stapt over naar zwemscholen e.d. (ruim 9.000 bezoekers, vooral zwemlessen)	15% stopt (17.000 bezoekers, vooral doelgroepactiviteiten); 8% stapt over naar zwemscholen e.d. (ruim 9.000 bezoekers, vooral zwemlessen)	11% stopt (13.000 bezoekers, vooral doelgroepactiviteiten); 6% stapt over naar zwemscholen e.d. (ruim 7.000 bezoekers, vooral zwemlessen)	vrijwel gelijk aan scenario 2	5% stopt (ruim 5.000 bezoekers); 5% stapt over naar zwemscholen e.d. (ruim 5.000 bezoekers, vooral zwemlessen)	6% stopt (ruim 6.000 bezoekers); 6% stapt over naar zwemscholen e.d. (ruim 6.000 bezoekers, vooral zwemlessen)
verhouding vraag/aanbod	te weinig doelgroepenwater voor behoefte Landgraaf	volgende zwemwater, matige spreiding over regio	volgende zwemwater, vrij goede spreiding over regio	overcapaciteit zwemwater, vrij goede spreiding over regio	volgende zwemwater, goede spreiding over regio	overcapaciteit zwemwater, goede spreiding over regio

Belangrijk: de voor scenario's 4 en 5 vermelde bedragen zijn exclusief de toename van het exploitatietekort van Otterveurdt en Center Court ten gevolge van de realisatie van een nieuw zwembad voor Heerlen en Landgraaf, exclusief eventuele grond gerelateerde en infrastructuurkosten en exclusief kosten die het eventueel langer openhouden van In de Bende met zich meebrengt.